

CVE TJE
VRTOV SV. FRANCISK

Vsebinska 7.—8. štev.: V nebo vzeta 97. — Sveta brata Ciril in Metod 98. — Po čem spoznamo Katoliško akcijo 99. — Sveta Ana, mati blažene Device Marije 101. — Dve, tri stvari za življenje 102. — Navdih tretjerednikom 103. — Pobožnost sv. Frančiška 104. — Karmelska Mati božja 105. — Oltar sv. Deodata v cerkvi Marijinega oznanjenja 106. — Sv. Bernardin Sienski 108. — Serafinske zvezde 110. — Frančiškanski misijoni (priloga) 111. — Kako se gibljejo tretjeredne skupščine 115. — Iz moje celice 116. — Nekaj mora biti nad nami 117. — Srce naše vere — sveta maša 118. — Božje bivališče 120. — Frančiškova mladina 121. — Izgubljeni sin 122. — Osute rože 124. — Albanska mladenka 125. — In naj molijo za mrtve 128. — Pax et bonum.

Bezugspreis ganzjährig 18 Lire.

Einzelne Nummer 3.— Lire. Für den Unabhängigen Staat Kroatien 60 Kune. Erscheint zweimonatlich. Mit Genehmigung der kirchlichen und Ordens-Behörden herausgegeben von der Franziskaner-Provinz des hl. Kreuzes. — Vertreter P. Odilo Hajnšek OFM, Provinzialprokurator. — Schriftleiter P. Odilo Hajnšek OFM. — Schriftleitung und Verwaltung des »Cvetje« in Laibach, Franziskanerkloster. — Postscheckkonto Nr. 11.495. Druck bei Ljudska tiskarna in Ljubljana (Josef Kramarič).

Celoletna naročnina 18 lir.

Posamezna številka 3.— lire. Za Nez. Hrvatsko 60 kun. Izhajja dvomesečno. Z dovoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti izdaja frančiškanska provincija sv. Križa. — Zastopnik p. Odilo Hajnšek OFM, prov. prokurator. — Urednik p. Odilo Hajnšek OFM. — Uredništvo in upravnništvo »Cvetje«, Ljubljana, Frančiškanski samostan. — Številka ček. rač. 11.495. Natisnila Ljudska tiskarna, Ljubljana (Jože Kramarič).

Rimsko serafinski koledar za l. 1944

Julij — Mali srpan

1 S		Predragocena Kri Jez.	17 P	Čm.	S. Aleš sp., Molitve za naše rajne
2 N	VO.	5. pob. n., Obisk. B. D. M.	18 T		S. Kamil sp., S. Simforoza in sin.
3 P		S. Leon II papež	19 S		S. Vincencij Pavelski sp.
4 T	Čm.	B. Rajmund L. m.	20 Č		S. Hieronim Em. sp., S. Marg. dm.
5 S	PO.	S. Ciril in Metod šk., S. Ant. M. sp.	21 P	PO.	B. Angelina vd., Osm. S. B., S. Pr.
6 Č		Osmina sv. Petra in Pavla	22 S		S. Marija Magdalena spok.
7 P		Od dneva	23 N	PO.	8. pob. n., S. Lavrencij Brund. sp.
8 S	PO.	S. Elizabeta Port. kr. vd.	24 P		B. Kunigunda d., S. Kristina dm.
9 N	PO.	6. pob. n., Od dneva, S. Nikolaj i. t.	25 T		S. Jakob ap., S. Krištof m.
10 P		B. Emanuel in tov., Sedem br. m.	26 S	PO.	S. Ana mati M. D.
11 T	PO.	Sv. Veronika J. dev.	27 Č	PO.	S. Mar. Magd. d., S. Pantaleon m.
12 S		Sv. Moh. in Fort. m., S. Janez Gv.	28 P	Čm.	S. Naz., Celz., Vikt. m. in Inoc. sp.
13 Č	PO. X	S. Frančiš. Solan-zavetnik FMZ.	29 S	Čm.	S. Marta d., S. Feliks in t. m.
14 P	PO.	S. Bonaventura šk. in c. u.č.	30 N		9. pob. n., B. Simon, Peter in Arhangel sp., S. Abdon in Senen m.
15 S		Praz. presv. bož. groba, S. Henrik	31 P		S. Ignacij Lojolski sp.
16 N		7. pob. n., Od dneva, Karm. M. B.			

Avgust — Veliki srpan

1 T		Vezi s. Petra, S. Pavel, S. Mak. br.	16 S	PO.	S. Joahim oče M. D.
2 S	PO.	Porcijunkula, S. Alfonz Mar. šk.	17 Č	PO.	S. Rok sp., S. Hijacint sp.
3 Č	Čm.	Najdba sv. Stefana I. m.	18 P		B. Beatrik. in Pavla d.
4 P	PO.	S. N. O. Dominik sp.	19 S	PO.	S. Ludov. šk., S. Janez Eudes. šk.
5 S		Marija Snežna	20 N		12. pob. n., S. Bernard c. u.č.
6 N		10. pob. n., Sprem. Gosp., S. Sikst	21 P		S. Ivana Fr. Šantalska vd.
7 P	PO.	B. Agatangel in Kasij. m., S. Kaj.	22 T	VO. PO.	7 veselj BMD., S. Timotej in t. m.
8 T		S. Cirijak in t. m.	23 S		S. Filip Benicij sp.
9 S	PO.	S. Janez M. Vianej sp., S. Roman	24 Č		S. Jernej apostol
10 Č		S. Lavrencij mučenec	25 P	VO. PO.	S. Ludovik kralj, zavetnik III. r.
11 P	Čm.	B. Ludov. vd., S. Tibur. in Suzana	26 S	PO.	B. Timotej in Bernard sp.
12 S	VO. PO.	S. Klara d. ustanoviteljica	27 N		13. pob. n., S. Jožef Kalasan. sp.
13 N		11. pob. n., Janez, Vincenc in No-	28 P		S. Avgušt. šk. in c. u.č., S. Herm. m.
14 P		velon sp., S. Hipolit in Kas. m.	29 T		Obgl. S. Jan. Krst., S. Sabina m.
15 T	VO. PO. X	B. Sankt. in Franč. sp.	30 S		S. Rozal. Lim. d., S. Feliks in Ad.
		Vnebovzetje Marije Device	31 Č		S. Rajmud Non. sp.

Razlaga kratic: VO. = vesoljna odveza. PO. = popolni odpustek. Čm. = črna maša, ki je dotični dan dovoljena. X = popolni odpustek le za člane Frančiškanske misij. zveze.

CVETJE

Letnik LXI

Ljubljana, julij-avgust 1944

Št. 7, 8

J. Roh.:

V nebo vzeta

Saj ni mogoče,
da bi Marije deviško telo,
hram najčistejši, zdaj v grobu trohnelo!
Z rajskimi zbori se dviga veselo
gori nad zvezde v prekrasno nebo.

Nikdar ni sreče
večje okušala zemeljska stvar,
kot jo prečisto Srce zdaj okuša;
v blaženstva morje vtopljen je duša.
Kliče jo k Sebi v raj večni Vladar.

*Vrata nebeška
so se odprla pred njo na sležaj.
Bliža Marija se v silni krasoti.
Sin pohiti ji ljubeče naproti,
v slarju neskončnem privede jo v raj.*

*Zdaj Pomočnica
nam je mogočna pri Bogu vsekdar.
Rajska Kraljica, zemljanom je Mati;
svojim otrokom želi pomagati.
Prošnja odbita pri njej ni nikdar!*

Sveta brata Ciril in Metod

Bila sta rodna brata doma iz Soluna. Bila sta globoko izobražena v bogoslovnih vedah. Vzhodnorimski cesar Mihael III. ju je poklical na Moravsko, kjer sta začela veliko in blagoslovljeno delo za pokristjanjenje Slovanov. Prestavila sta za svoje vernike sv. pismo v njihov jezik. Iznašla sta tudi posebno pisavo, tako zvano glagolico, ki se še danes rabi v liturgiji vzhodne Cerkve.

Cerkev sv. Cirila in Metoda v Ljubljani
(10 letnica posvetitve)

Leta 867 sta oba brata priromala v Rim k papežu Hadrijanu II. Ta jima je prišel v slovesnem sprevodu naproti. Namestniku Kristusovemu sta poročala o svojem delovanju med slovanskimi narodi. Radi »novotarije« na liturgičnem polju sta imela med rimsko duhovščino veliko nasprotstva. Toda poglavarju, svete Cerkve sta vse razložila iz pravega stališča in papež ju je posvetil v škofa (l. 868). Ciril je kmalu nato umrl v Rimu, star šele 42 let. Pokopan je bil najprej v grobnici papeža Hadrijana II., nato pa so njegovo truplo prenesli v

baziliko sv. Klementa v Rimu, kjer njegovi ostanki še danes počivajo. Prenos njegovega trupla je bil eden zmagoslavnih pohodov v Rimu.

Metod se je vrnil na Moravsko in je deloval kot misijonar med Ogri, Bolgari, Dalmatinci in med koroškimi prebivalci, torej med Slovenci. Toda znova je bil zatožen in osumljen v Rimu zaradi rabe slovanskega liturgičnega jezika pri službi božji. Papežu je vse razložil in ta mu je podelil nadškofijsko čast. Spotoma nazaj na Moravsko je spreobrnil češkega vojvodo in njegovo ženo in tako je s tem večjo lahkoto nesel luč sv. vere med Čehe. Nato je spreobrnil Poljake in je ustanovil škofijo v Lvovu in pravijo, da je prišel celo v Moskvo ter je škofijski sedež postavil tudi v Kievu. Po svoji vrnitvi na Moravsko je umrl svetniške smrti na Velehradu, kjer je bil z velikimi častmi pokopan v ondotni Marijini cerkvi. Umrl je 6. aprila 885.

O brata, v raju venčana,
proseče glase uslišita,
nam svete vere rajski dar
ohranita zvesto vsikdar!
Ciril, Metod!
Varujta slovanski rod!

GOLOBIC PETER:

Po čem spoznamo Katoliško akcijo?

Med katoličani deluje veliko verskih in katoliških društev, zato je potrebno, da vemo, po čem se loči KA¹ od teh društev.

Vsako društvo ima gotove znake, po katerih ga spoznamo ali ločimo od drugih organizacij. In ker je KA nova organizacija — po mnenju nekaterih celo nepotrebna — je nujno, da mora imeti gotove znake, po katerih jo moremo ločiti od drugih na videz podobnih verskih organizacij. In ti znaki so:

1. KA je apostolska, saj je njen namen, osvojiti svet za Kristusa.
2. Splošna (univerzalna), ker je njeno področje tako splošno, kot je splošna Cerkev, in ker ne izvzema nobene osebe. Tako se KA razteza na vsa področja, pa naj bodo to socialna, gospodarska, znanstvena ali umetnostna področja, kajti Kristus mora vladati povsod, ves svet moramo zanj pridobiti, ves svet osvojiti. Tu ni izvzet noben krog ljudi, noben poklic, noben narod.
3. KA je duhovna, to se pravi, da se ne bavi s politiko, ne z gospodarskimi ali socialnimi zadevami, marveč je njeno polje le na duhovnem področju. S tem seveda ni rečeno, da bi se posamezni člani KA ne smeli udeleževati tudi na političnem ali kakem drugem področju, potrebno je le, da je njihovo delovanje v skladu z načeli katoliške vere. Katoličan bodi povsod katoličan, ne samo v zasebnem, temveč tudi v javnem življenju.
4. KA je neduhovniška (laiška), ker jo sestavljajo in vodijo verniki (laiki). Je torej edina verska organizacija, ki je ne vodijo duhovniki, marveč laiki, kar spada k bistvu KA. Tudi člani morejo biti le laiki, duhovniki in redovniki nimajo mesta v KA, kar bomo razpravljali še v prihodnjem članku. Odločno pa moramo zavrniti očitke, da je KA laicistična, to se pravi, da hoče vernike odtrgati od vpliva Cerkve, od cerkvenega načelstva; prav nasprotno je res: KA je pod cerkvenim vodstvom, saj smo rekli že v razlagi, da je KA organizirano sodelovanje vernikov pri hierarhičnem apostolatu Cerkve pod vodstvom cerkvenega načelstva. Saj je prav KA tista organizacija, ki hoče Cerkvi priboriti spoštovanje in avtoriteto, ki ji pri-

¹ Kratica za Katoliško akcijo.

pada po božjem pravu. Kdor KA očita laicizem, ji dela veliko krivico, ta KA ne pozna ali je poznati noče.

5. KA je uradna (oficielna), ker jo je Cerkev sama, ki jo je ustanovila, priznala za svojo organizacijo, jo obdarila s predpravicami in ji dala prvenstveno stališče. Papež Pij XI. pravi v pismu kardinalu Schusterju z dne 26. aprila 1931: »Vedno učimo in naglašamo, da je KA potrebna, zakonita in nenadomestljiva.« »Kdor udari KA, udari papeža«, pravi Pij XI. nekje drugje.

Uradnega značaja si KA ni dala sama, marveč ga je prejela od papeža.

S tem, da je KA uradna organizacija, niso verske organizacije izgubile na svojem položaju, marveč so ostale to, kar so bile.

6. KA je zgrajena tako kakor Cerkev. To pomeni, da se je zgradba KA naslonila na zgradbo Cerkve, ki ima podrejene in nadrejene edinice (primerjaj vojaško organizacijo).

Kristus je ustanovil Cerkev kot družbo, kateri je sam postavil za načelstvo apostole, tem pa za poglavarja apostola Petra. Papež ni torej predsednik škofov, marveč je pravi poglavar nad vso Cerkvijo in nad vsakim njenim delom posebej, nad vsakim škofom, župnikom in vernikom. KA pa se naslanja na zgradbo Cerkve. Ni torej zveza krajevnih odsekov, kakor je to pri drugih društvih, marveč se gradi v navpični smeri ter ima zato podrejene in nadrejene edinice, ne pa samo prirejenih.

7. KA upošteva okolje, to pomeni, da se skuša prilagoditi stanu, poklicu, kraju, jeziku in narodu, med katerimi deluje.

Okolje na človeka močno vpliva. Koliko sicer dobrih fantov se izpridi pri vojaki, v tovarnah, delavnicah... Prej so ustanavljali verska društva prav zato, da bi ljudi iztrgali iz pogubnega vpliva okolja, KA pa vežba svoje člane, da morejo apostolsko delovati prav v okolju, v katerem živijo, delujejo. Sovražnik Cerkve si je skoraj osvojil že vsa okolja, povsod ima svoje celice (trojke), KA pa ima nalogo, da pokristjani zopet vsa okolja. Tej nalogi pa bo kos samo strumna organizacija, ki dela po enotnem načrtu in pod enotnim vodstvom.

Navedli smo torej sedem znakov, po katerih spoznamo KA. Prvi štirje znaki (da je KA apostolska, splošna, duhovna in neduhovniška [laiška]) označujejo bistvo KA, ostali trije pa njeno organizacijo. Upoštevati pa moramo vse znake obenem, da moremo prepoznati KA. Na videz so nekatera verska društva podobna KA, n. pr. Marijine kongregacije. A te niso uradne, jih ne vodijo laiki, marveč duhovniki, tudi niso hierarhično zgrajene. Razlika med njimi in KA je torej bistvena.

Verska društva pa zato nikakor niso odveč, marveč so zelo potrebna in koristna, saj je rekel papež Pij XI. zastopnikom verskih organizacij dne 27. avgusta 1935: »Vi imate namen okrepiti in čim bolj izpopolniti svoje organizacije. Ni je misli, ki bi bila bolj koristna, bolj potrebna, zakaj zadene namreč bistvo stvari, tudi dobri Bog Stvarnik nam v vsem, kar je, govori, da se moramo organizirati...«

Verska društva pa so obenem dala tudi največ članov Katoliški akciji, ki bi brez njih svoje velike naloge ne mogla izvrševati, kajti bila bi podobna vojski brez varnega zaledja. Danes se ne bojujejo samo vojaki na fronti, marveč sodeluje tudi civilno prebivalstvo v zaledju. Tako predstavljajo člani KA redno organizirano armado, verska in katoliška društva pa varno in močno zaledje, ki je z armado v tesni zvezi.

V tej luči moramo gledati Katoliško akcijo, branimo jo pred njenimi nasprotniki (žal tudi v katoliških vrstah) ter jo imejmo »za punčico v očesu«, kakor se je o njej izrazil sam papež Pij XI., njen ustanovitelj. (Po Katekizmu Katoliške akcije.)

Sveta Ana, mati blažene Device Marije

To je uradni naslov, ki ga sv. Cerkev daje materi Marijini, sv. Ani. Praznik sv. Ane torej ni toliko svetniški, kot odrešilni ali celo praznik Gospodov. Po človeški naravi je sv. Ana stara mati božjega Odrešenika. Sv. pismo ne poroča ničesar o Marijini materi, niti ne imena. Samo izročilo nam pove o pravičnem zakonskem paru Joahimu in Ani. Bila sta premožna, pa tudi radodarna. Svoje vsakoletne dohodke sta razdelila na tri dele: prvi del sta naklonila siromakom, drugega sta izročila templju, tretjega pa sta uporabila za vzdrževanje svoje družine. Toda veliko trpljenje ju je spremljalo skozi življenje: bila sta brez blagoslova potomstva, četudi sta stanovitno v ta namen molila. Ana je morala prenašati zaničevanje in ponižanje celo od lastnih služkinj. Ko je Joahim nekoč prinesel svoj dar v tempelj, so ga zavrnil, ker je bil njegov zakon brez otrok. Z ne-

Murillo: Sv. Ana

popisno žalostjo v srcu beži Joahim v samoto, kjer je svoje gorje potožil Bogu. Takrat pa mu je sporočil angel: »Joahim, tvoja molitev je uslišana! Rojena ti bo hči in daj ji ime Marija. Od detinstva dalje bo posvečena Bogu in napolnjena s Sv. Duhom.« Enako prikazen je imela ob istem času tudi Ana. Oba sta hitela v tempelj, da se Bogu zahvalita. Pred tempeljskimi vrati sta se srečala.

Tako se pripoveduje, to je legenda. Koliko je resnice na njej, ne vemo. Jedro je bogato. Vsi veliki ljudje morajo dozoreti v šoli trpljenja in vsak, kdor ima delež pri odrešilnem delu, mora nositi težki križ. Pa če bi o sv. Ani ne vedeli prav ničesar, ali si jo moremo kot mater Marijino drugače predstavljati kot plemenito, močno in sveto ženo? Saj pravi že pregovor: Jabolko ne pade daleč od drevesa. Pregovor velja tudi obratno: Plemenit, zlahten sad je mogel dozoreti samo na plemenitem, zlahtnem drevesu!

Se ena misel: Sv. Ana je bila stara mati Jezusova! Spomnimo se danes s hvaležnostjo svojih starih mater! Vidim in gledam te dobre in pobožne stare ženice, kako sede v svojem kotu z rožnim vencem v roki in kako molijo za svoje otroke in za svoje vnuke. Za Bogom se moramo zahvaliti za milost svoje vere svojim materam in svojim starim materam. Marsikdo se mora svoji stari materi zahvaliti za svoj duhovski ali redovniški poklic.

SPREMENITI MORAMO SVOJE MISLJENJE IN SVOJE ŽIVLJENJE. Tega se kristjani premalo zavedajo. Zato so večkrat samo po imenu kristjani, v resnici pa mislijo in delajo kot pogani.

Mislijo najprej kot pogani. To se zgodi, če presojajo dnevne dogodke samo iz svetnega vidika, če neredno skrbje za tostransko blaginjo, če se njihove misli mude vse preveč okoli tostranstva, uživanja in prazne časti itd. Naše mišljenje mora biti povsem nadnaravno, ne le naravno; v onostranstvo usmerjeno, ne v gmoto. Naše gledanje na svet mora biti ožarjeno z žarki večnosti. Iz posvetnih ljudi moramo postati božji ljudje. Zato je tudi naše svetovno naziranje nujno idealistično, nujno v onostranstvo usmerjeno, nujno tudi v nasprotju z materialističnim gledanjem sveta in njegovih dobrin. Ali je naše mišljenje pravo ali napačno, razvidimo iz ciljev, za katere se navdušujemo, iz nagibov, zaradi katerih delamo. Ni prav, če se preveč vdajamo posvetnim ciljem: zdravju, premoženju, nasladam, zabavi, prazni časti in podobnemu; tudi ni prav, če nas pri vsakdanjem delu vodijo le svetni nagibi: priznanje in pohvala ljudi, svetni napredek in zemsko blagostanje, lastna lagodnost in drugi izrodki sebičnosti. Življenje človeka, ki ga usmerjajo le svetni nagibi, je prazno pred Bogom. Kdor pa vse presoja iz nadnaravnega stališča in se iz onostranskih motivov odloča za svoje delo, je to delo za nebesa zaslužno, dasi morebiti pri ljudeh ne žanje pohvale. Celo ponesrečiti se more delo, iz višjih ozirov storjeno, a Bog ga bo poplačal tako, kakor da bi dobro uspelo. Tako važna je naša nadnaravna usmerjenost in tako plodonosna.

Nekateri pa trdijo, in teh ni niti malo, da verujejo vse, kar uči sv. kato-liška Cerkev. Pri tem pa živijo kot pogani in brezverci ter se skozi celo leto valjajo v smrtnih grehih. Kako moremo od pogankega življenja pričakovati krščanskih sadov! Nad vse površna in krivična je torej sodba tistih, ki pravijo, da se je krščanstvo preživelo, da je skoz in skoz odpovedalo. Krščanstvo kot nauk se ni preživelo in se ne more preživeti, evangeljska načela niso odpovedala in ne morejo odpovedati, pač pa so odpovedali in se preživeli kristjani. Žalibog, da je to resnično. Saj bi drugače tudi kristjani morali imeti več vpliva na do-gajanje v svetu, zlasti še, če vzamemo v poštev njihovo število. — Premnogi kristjani ne živijo samo kot pogani, ampak polagajo vso težo le na prvo polovico krščanskega gesla: »Ogibaj se hudega in delaj dobro.« Ogibajo se kvečjemu hudega, malo ali nič jim pa ni mar, da bi delali dobro. Namerna dobra dela so: molitev, post in miloščina, pa tudi v tem: prizadevati si za lepše, popolnejše življenje. Za vse, ne samo za redovnike in duhovnike velja: »Bodite popolni, kakor je vaš Oče nebeški popoln«; vsem, ne samo duhovnikom in redovnim osebam je bilo rečeno: »Kdor je svet, bodi še svetejši«. Tega se večina kristjani premalo zavedajo in gledajo zaradi tega kvečjemu na to, da bi v čem večjem ne pogršli, da bi pa bila njihova dolžnost, delati tudi dobro, jim ni tako jasno. In vendar je sv. Avguštin tako pomenljivo dejal: »Bog je postal človek, da bi človek postal Bog,« da bi se »pobožil«, postal Bogu kolikor mogoče podoben. To se zgodi sicer po milosti, a tudi po lepem, krepstnem življenju, zakaj vera brez dobrih del je mrtva.

Če hočemo torej, da bodo boljši časi nastopili v svetu in da bomo kristjani pospešili njihov prihod, potem moramo najprej mi sami spremeniti oboje: svoje življenje in svoje mišljenje. Brez tega spremenjenja ne more biti rešitve.

ZGLED KARTUZIJEANOV. Pij XI. je l. 1924 izjavil, da je danes bolj kot kdaj koli potreba krepkega zgleda kartuzijanov, ko vidimo toliko kristjanov, ki v zasebnem in javnem življenju kažejo poganke običaje. Da, resnično: »Bolj kot kdaj treba ljudi, ki bodo današnjemu človeku obrnili pogled navzgor, proti

zvezdam, proti neminljivemu. Treba je ljudi, ki zapuščajo vse, se vsemu odrekajo, da modernega človeka tako rekoč spomnijo, da biva še nekaj več kot je izum in stroj... Molitev, združena s pokoro — privablja milost iz nebes na človeštvo.« Molitev in (duhovni) post, t. j. zatajevanje, je Kristus Gospod priporočil kot glavna pripomočka, s katerima se moremo zoperstaviti duhu tega sveta, zlasti še duhu nečistosti. Zato je ta dvojni apostolat, ki ju v odlični meri vrše zlasti premišljevalni redovi, najboljši kašipot k rešitvi človeštva. Brez apostolata molitve in brez apostolata žrtev ali odpovedi ne bodo ljudje v svetu nikdar preobrazili svojih nravi. In če ne bo temeljitega nravnega preporoda, bomo zaman čakali boljših časov.

Molitvenemu apostolatu in apostolatu odpovedi se je po svojih pravilih dolžan posvečati tudi tretji red sv. Frančiška. Z njim je hotel njegov sveti ustanovitelj prinesiti samostansko življenje v krščanske družine: Naj bi v njih gojili pobožno molitev in se radovoljno pokorili.

Leon XIII. je hotel s pomočjo tretjega reda doseči socialno obnovo krščanskega sveta. Toda marsikje ga niso poslušali. Neki voditelj tretjega reda je celo z žalostjo pripomnil, da je med verskimi organizacijami tretji red večkrat igral vlogo »Revčka Andrejčka« ali »Sirote Jerice«. Zato pa je prišlo sedaj tako razdejanje v družine in med stanove, da takega skoraj ne pozna zgodovina. Frančiškov duh je bil Cerkvi v podvig v takratni težki dobi; prepričani bodimo, da bi tudi sedaj, v mnogo težjih okoliščinah, ne bil brez pomena, če bi se ga, prenovljenega v prvotni gorečnosti, z vso vnemo posluževali. Člani tretjega reda naj s svojo poglobitvijo v duhu sv. Frančiška zbude zaupanje pri odgovornih cerkvenih krogih in pri ljudstvu!

Navdihi tretjerednikom

Za julij.

Julijska liturgija.

Mesec je posvečen predragoceni Krvi Jezusovi, katere praznik obhajamo 1. julija.

Sveta cerkev nas hoče s to skrivnostjo našega odrešenja spomniti na vse trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa, ko je za nas tekla njegova presveta Kri. Mnogo sadov lahko dobimo iz premišljevanja te skrivnosti, ko v duhu obnavljamo vse strašno Jezusovo trpljenje. Razmišljajmo prav vsak dan tega meseca to skrivnost, molimo predragoceno Kri Boga-Človeka, ki izmiva naše grehe, in bodimo pripravljeni preiti tudi svojo, če bi bilo potreba, da vsaj malo povrnemo Njegovo ljubezen.

Sv. Bonaventura.

V mnogih skupščinah skoraj nič ne poznajo tega velikega frančiškanskega učenika. Priporočamo opravljanje tridnevne pred njegovim praznikom in na njegov god 14. julija obisk sv. maše in prejem zakramentov.

Sveti grob N. G. J. K.

Ze sedem stoletij ga goreče čuvajo Manjši bratje, na račun tolikih žrtev in krvi. Odlična stvar je govoriti našim tretjerednikom o najdragocenejšem biseru naših misijonov — Sveti deželi.

17. julij.

Znano je, da I. red vsako leto opravi štirikrat duhovne dnevnice mrtvih za umrle brate, sestre in tretjerednike. V vsakem samostanu se daruje ena sveta maša, duhovniki molijo duhovne dnevnice za mrtve, bratje laiki pa sto-krat Očenaš, Zdravamarijo in Gospod daj jim večni pokoj.

Toplo priporočamo tretjerednikom, da se udeleže ta dan sv. maše, prejmejo sv. obhajilo in molijo rožni venec sedmerih radosti Matere božje.

Za avgust.

Porcijunkulski odpustek.

Priporočamo vsem tretjerednikom ta izredni privilegij, ki ga je izprosil naš serafinski oče. Dobiti ga morejo od opoldne 1. do opolnoči 2. avgusta. — Pogoji: spoved, obhajilo, obisk frančiškanske cerkve in molitev po namenu sv. očeta šestkrat Očenaš, Zdravamarija in Čast bodi (tolikokrat — kolikorkrat). Odpustke lahko darujemo vernim dušam v vicah.

Sv. Klara Asiška.

12. avgusta obhajamo praznik sv. Klare iz Assisija. Tretjeredniki vse premalo poznajo to čudovito frančiškansko svetnico in jo zato zelo malo časte. Priporočamo, da jo vsaj na praznik kar najbolj počaste. Hvalevredno bi bilo brati njen življenjepis: bila je prva svetnica, ki je prevzela duha serafinskega očeta in ga nasledovala v popolnem uboštvu.

Sedem radosti Device Marije.

Praznik je 22. t. m. Ta dan naj ne bo tretjerednika, ki bi ne zmolil serafinskega rožnega venca, ki mu je dan popolni odpustek.

Sv. Ludovik IX., francoski kralj.

Je zavetnik frančiškanskih tretjerednikov. Njegov praznik je 25. avgusta. Čudovita podoba tretjerednika, ki je znal spojiti kraljevsko življenje z duhom sv. Frančiška. Svetal zgled za tiste, ki menijo, da se med svetom ne morejo posvetiti. Njegovo življenje bi moralo biti dobro poznano pri vseh tretjerednikih; zato priporočamo: berite njegov življenjepis.

DR. P. HILARIN FELDER O. MIN. CAP. — ATOM:

Pobožnost sv. Frančiška

Do sedaj navedene vaje pobožnosti samo po sebi razumljivo ne izčrpavajo življenja molitve sv. Frančiška, temveč predstavljajo samo nekatere njegove izraze. Brat David avgsburški piše: »Molitev je trojna. Ena, kakor opravljamo molitve, ki jih je Sv. Duh sestavil po ustih drugih ljudi, kakor psalme, slavo-speve, očenaš in podobne molitve. Druga molitev je, če iz svojega lastnega srca govoriš zaupno z Bogom in njegovimi svetniki, kakor te uči Sv. Duh in mu potožiš, kar te teži, in ga prosiš, po čemur hrepeniš, in se mu zahvaljuješ za to, kar si prejel zase in za druge ljudi. Tretja molitev pa je v srcu brez naše besede, z glasnejšim hrepenenjem, ne da bi usta mogla izraziti, kaj vse je v srcu v hrepenenju obseženo. Prva je dobra, druga je boljša, tretja je najboljša.« Iz našega opisovanja je razvidno, da je bil Frančišek mojster v vseh treh načinih molitve. Preiskovati moramo le še duha molitve, ki ga je pri tem spremljal.

On je kratko rečeno duh kontemplacije. Svetnik sam je označil kot svoj vzor: »Vedno moliti in gledati Gospoda, živega in pravega Boga.« Njegovi neposredni učenci so na njem pred vsemi rečmi cenili »njegovo gledanje in znanje večnih resnic«. In Bonaventura ugotavlja: »Napolnjen od Duha božjega je bil sv. Frančišek vžgan od hrepenenja, biti popolnoma pri Bogu v uživanju neprestanega gledanja.«

Izraz »gledanje božje« tukaj predvsem očitno ne pomeni pobožnosti sploh, marveč afektivno (čustveno) pobožnost, srčno molitev. Sicer je imelo tudi umsko delovanje pri molitvenem življenju Frančiškovem svoj delež, kakor pač

ne sme manjkati pri nobeni molitvi. Toda izhodišče in cilj je za svetnika bilo vendar le srce, čustvo, moč volje, ki po Bogu hrepeni, pristrčnost z Bogom in združenje z Njim. To je razvidno iz vseh molitev, ki jih od njega imamo. V molitvi se je pečal z največjo razmišljevalno skrivnostjo božje Trojice. Toda pri vsej globokosti misli postane njegova molitev nehote nadaljujoča se veriga pristrčnih vzdihov. Potopi se v premišljevanje skrivnosti življenja in trpljenja Boga-človeka Jezusa Kristusa, vendar tako, da njegove molitve h Kristusu, kakor pripominja Tomaž Celanski, izzvenevajo v eno hrepenenje, biti razvezan in biti s Kristusom. Neskončno nežno pobožnost ima do Marije in povsod in vedno je ona le otroško ljubko in zaupno jecljanje k Materi v nebesih. Moli božje dnevnic in vsaka dnevnic mu postane pristrčno doživetje in vsak psalm genljiv krik k Bogu. On moli in razlaga Gospodovo molitev in ena prošnja za drugo prošnjo postane v njegovih ustih sonca polna prizma, v kateri se lomijo žarki njegovega navdušenja in ljubezni do Boga. Kaj so morale biti šele one ure, da, dnevi in noči, njegove skrivne molitve, med katerimi je bila ostala njegova duša skoraj neločljivo zvezana z Najvišjim.

Kakor pa je bila njegova molitev bolj stvar srca kakor razuma, tako tudi ni nastala po utrudljivem razmišljanju, ampak zaradi neposredne potopitve duše v Boga. V tem leži bistveni znak višje mistične kontemplacije. Vsak molivec začetnik, kakor tudi napredujoči, naj bi razpletajočo se umsko delavnost (premišljevanje) smatral le kot sredstvo za dosego čustvenih afektov in pristrčne združitve z Bogom. Da bi pa kdo brez tega sredstva s priprostim pogledom duha (kontemplacijo) dosegel ono združenje z Bogom, je — razen v izrednih primerih milosti — le zadeva onih, ki so napredovali in so že popolni. Frančišek je imel to mistično duševno razpoloženje v visoki stopnji. Ze sam pogled na cerkev ali na križ, ena sama beseda o Zveličarju ali o božji Materi ga je prestavila v stanje najgloblje kontemplacije. Da, čisto slučajen namig na božje stvari in resnice je zadostoval in pred njegovim duhom je stala resnica v polni luči, je prevzela njegovo notranjost, navdušila njegovo srce, vžgala njegovo voljo in potopila celega človeka v sveto občudovanje, sladkost in blaženost. Tako je prišlo, da je pri jedi in pijači, če je hodil ali stal, doma in na potovanju brez truda in neprestano z Bogom občeval.

Večkrat ni bil potreben niti noben zunanji povod, niti notranje razmišljanje, ampak pričujočnost božja ga je prevzela nehote ali bolje rečeno čudovito s tako močjo, da je pri jasnih čutih ali tudi v ekstatičnem zamaknjenju bil popolnoma zgubljen v Bogu. S telesom je hodil še po zemlji, njegova duša pa je bivala med angeli v nebesih, in sicer tako, da ga je le tenka stena ločila od gledanja božjega. Zdelo se je, da je že zdaj domač v večnih prebivališčih, in kakor da odmevajo harmonije večnosti v njegovi molitveni duši.

Slav. Ljub.:

Karmelska Mati božja

*Po zemskem boju duše so
priplule prav do rajskih vrat...
Trenutek sodbe — v vic temo
so padle brez moči takrat
kot zvezde dol z neba.*

*Kako po Bogu hrepene!...
A niso proste grešnih peg.
Zdaj čistijo se, ko trpe,
da zablesti v njih kakor sneg
brezmadežnost srca.*

*V brezmejnem morju bolečin
razlega duš se vdanih jok,
proseč iz temnih globočin
karmelsko Mater, da otrok
se spomni bednih zdaj.*

*Ti klici ganejo Srce...
Marija jim hiti v pomoč;
jim proži milostne roke
in duše z njo hile pojoč
v veselje, v večni raj.*

Oltar sv. Deodata v cerkvi Marijinega oznanjenja

Najmanjši med vsemi ostalimi oltarji, pa je vendar izredno lep. Dva stebriča iz črnega marmorja se dvigata nad menzo, okrašena s korintskimi kapiteli, nosita napušč dveh polkrožnih preklad, ki zaključujeta oltarni nastavek. V sredini je lepa angelska glavica s peruti, ki gresta navpik ob glavi. Ostali okraski so deloma iz belega marmora, deloma iz inkarnata. Celota je izredno harmonična. Za ozadje je napravil umetnik-arhitekt oblake, izklesane iz marmora, vendar slabše vrste.

Na menzi stoji lepa steklena skrinjica z relikvijami sv. mučenca Deodata — Bogdana.

Relikvije imajo svojo zgodovino.

Leta 1737 so prispele relikvije sv. Deodata v Ljubljano. Tedanji provincial p. Žiga Škerpin je prejel sv. ostanke iz Rima v dar. Lobanja in skoraj vse kosti so bile dobro ohranjene. Iz Rima so jih pripeljali v Ancono, od tod po ladji v Trst. Nato z vozom čez Kras do Vrhnike. Z Vrhnike pa na krasno opremljenih čolnih po Ljublanici prav pred frančiškanski samostan, ki je tedaj segal prav do brega, kjer stoji danes mesarske prodajalnice. Približno tri in pol leta so bile relikvije v stolni cerkvi. Kronika ljubljanskega kolegija sporoča:¹ »Pri č. oo. frančiškanih so po svečanem obredu sprejeli v njih svetišče telo sv. Deodata, ki so ga dobili iz Rima.« Kronist omenja tudi slovesni govor, ki ga je ob tej priliki imel jezuit p. Jožef Amplatz in ki je bil na nestrpno prošnjo uglednih poslušalcev tudi tiskan. Spredaj ima posvetilo turjaškemu grofu Antonu Jožefu, ki je bil tedanji deželni glavar kranjski.² Pridiga je običajen panegirik, močno baročno poudarjen.

Leta 1785, ob preselitvi frančiškanov s sedanjega Vodnikovega trga v samostan avguštincev na Marijinem trgu, so prenesli tudi svetinje sv. Deodata. Sprva so bile shranjene na oltarju sv. Križa, in sicer nekaj manj ko sto let.

V začetku l. 1882 pa so poslali relikvije v Rim s prošnjo, da bi vdelali posamezne kosti v vosek. Pod uradnim nadzorstvom sv. kongregacije so tako relikvije kakor tudi spremne listine preiskali in nato se je delo pričelo. Neznani umetnik je v vosku izdelal truplo nebeško lepega mladeniča. Obličje je naravnost izbrano lepo v nadzemskem sijaju. Med ustnicami se vidijo še svetnikovi zobje. Čelo, lici, vrat in vse telo je v najlepšem sorazmerju. Glavo mu obdaja lovorjev venec in zlati obroček kot simbol svetništva. Desno roko drži na prsih, v nji palmov list; leva pa mu leži lahno ob strani z belo lilijo. Na obeh rokah sta posneti rani, tako da se vidijo kosti. Glava leži precej visoko na treh blazinicah.

¹ Historia annua Collegii Labacensis. Anni 1741. p. 153 sl.

² Dva izvoda hrani franč. knj. v Ljubljani. Obsega 16 strani.

Pri nogah stoji lepo izdelana steklena posodica, kjer je vložen prtiček, namočen z njegovo krvjo. Steklена posodica je vdelenā v poseben podstavek, ki ga nosijo trije odlično izdelani levi.

Skrinja je bila v celoti izdelana v Ljubljani.

4. aprila 1882 ob dveh popoldne so pripeljali relikvije iz Rima, kjer so bile izpostavljene češčenju na koru čč. mater uršulink³ do prenosa v frančiškansko cerkev.

Ob prenosu, ki ga opisuje »Zgodnja Danica«⁴ in ki se je vršil na praznik sv. Trojice dne 4. aprila 1882, je bilo na moč slovesno. Izpred glavnega oltarja pri uršulinkah se je razvila procesija ob 8 zjutraj, po procesiji je bila slovesna sv. maša v frančiškanski cerkvi. Pridigo je imel tedaj p. Adolf Mayr. V celoti prinaša ta govor Zg. Danica⁵. P. Tadej Gregorič je za to priliko spisal pesem, ki je objavljena v istem listu pod pseudonimom⁶ S—d—n., kar naj pomeni: Sodraščan. Leta 1884 je p. Tadej vse svoje pesmi, ki so sicer nabožne, pa nimajo pesniške vrednosti, zbral v posebni zbirki »Gerlica cerkvena«. Vezan rokopis hrani lj. franč. knjižnica. Drugo pridigo je imel p. Deodat Šušteršič,⁷ ki je prišel v ta namen s Trsata. Njegov govor je odličen, tudi jezik je izbran.

Nad skrinjo sv. Deodata se dviga v srebrnem in pozlačenem okviru primeroma majhna slika Matere božje dobrega sveta. Ze okvir sam na sebi je nekaj posebnega. Srebrni oblaki, lepo tolčeni v srebru, so obdani od žarkov. Na desni in levi in zgoraj nad Marijinim monogramom so nameščene tri angelske glavice. Za steklom se ljubeznivo smehlja Mati božja z Detetom.

Slika je delo našega slovenskega slikarja Fortunata Werganta⁸ (* 6. VII. 1721 v Mekinjah — † 31. III. 1769 v Ljubljani). Zgodba slike pa je sledeča: Leta 1763 so v Desauzanu v zgornji Italiji pričeli močno častiti Mater božjo dobrega sveta. Ta slika se je potem razširila v neštetih posnetkih po vsem svetu. Pri nas je napravil nekaj lepih posnetkov Fortunat Wergant in kasneje gluhonemi Janez Potočnik. Avguštinci v Ljubljani so dali tiskati bakrorezno sliko te Matere božje in spodnji del slike prikazuje bivši avguštinski, sedaj frančiškanski samostan s cerkvijo Device Marije na »Štengah«. K vhodu so vodile tedaj le glavne stopnice, stranskih še ni bilo. V vdolbinah nad vhodom in ob straneh ni videti kipov Boga Očeta, Device Marije in angela Gabrijela. Na prostoru, kjer je Wolf naslikal kasneje lepo fresko (danes žal zelo pokvarjeno!) Angeli molijo sv. Rešnje Telo, so bila poprej tri okna. Ta okna so sedaj zazidana. Tudi ure še tedaj ni bilo. Na levi poleg samostana kaže slika samostansko dvorišče z ograjo in velika vrata za vozove. Ostanek teh nekdanih vrat, ki so sedaj zazidana tudi na naši dvoriščni strani, je še videti.

Se danes Mater božjo dobrega sveta Ljubljančani zelo časte in »Dekliška Marijina kongregacija« v naši župniji si jo je privzela kot posebno zavetnico.

Kratka zgodovina preprostega stranskega oltarja, in vendar, koliko ljubezni je skrite za vso zunanostjo. Koliko žive vere očituje skrb naših prednikov — duhovnikov in vernikov — vsaka podrobnost. Tudi mi se moramo učiti prav iz takih podrobnosti spoštovati delo onih, ki so pred nami skrbeli za hišo božjo in se po tem tudi ravnati v besedah in dejanju.

³ Prim. »Cvetje« 1882.

⁴ Zg. Danica 1882, str. 171 nasl.

⁵ Zg. Danica 1882, str. 177 sl.

⁶ Zg. Danica 1882, str. 189.

⁷ Zg. Danica 1882 in Schematismus Prov. s. Cruois A. D. 1882.

⁸ Prim. V. Steska, Slovenska umetnost I. del, str. 84 nasl. — V. Steska, Prešernova ulica v Ljubljani pred 170 leti v »Kronika slovenskih mest« 1937, str. 52 sl.

Širite misijonski fisk! - Berite Katoliške misijone!

Prav v času Bernardinove največje slave se je zdelo, da bo ugasnil nepričakovan vihar svetilko. Imel je ravno postne pridige v Viterbu, ko prejme od papeža naročilo, naj pride nemudoma v Rim, zagovarjat se zaradi krivih nauk. Po sprejemu papeškega pisma pokorni redovnik takoj odpotuje. Mnogi prebivalci Viterba ga spremljajo, da izpričajo neoporečnost njegovega nauka. Po prihodu v Rim pade pred papeža na kolena. Ta ga pa sprejme z resnimi besedami in izjavi, da zasluži, ako se ujemajo poročila z dejanskim stanjem, stroge kazni, ki so določene za predrzne duhovnike, ki širijo krive nauke. Nato mu prepove nadalje pridigati, izpostavlja tablice s tremi črkami IHS v češčenje in zapustiti Rim, dokler ne bi osvetlila zadevo podrobna preiskava. Njegove spise izroče v pregled posebni komisiji. Kljub vsemu temu pa ostane Bernardin čudovito miren. Niti besedica jeze ali nevolje proti svojim nasprotnikom ne pride iz njegovih ust. Onjim, ki občudujejo njegov mir, odgovarja: »Pustite Boga delati! sicer so pa te preizkušnje zame zelo koristne in brez njih bi bila moja duša v največji nevarnosti.« Tako je govoril lahko samo redovnik, ki je izjavil nekaj mesecev pozneje svojim rojakom v Sieni: »Odkar nosim to obleko, to je 25 let sem, se mi ni zameril še nihče tako hudo, da ne bi bil pripravljen, da mu poljubim, svojemu dozdevnemu sovražniku, noge in pokažem še večjo ljubezen.« Frančiškani observanti pa so bili le v največjem strahu za svojega sobrata. Več se jih je napotilo v Rim, da mu pomagajo. Med njimi je bil tudi Janez Kapistran, prav tako občudovan pridigar in po trudapolnem življenju proglašen za svetnika. Čeprav pet let mlajši, je imel v bogoslovju Bernardina za svojega učitelja. Ko pride novica o obdolžitvi njegovega učitelja, je pridigal ravno v Neaplju. Takoj odpotuje v Akvilo po njegove spise in knjige in hiti v Rim. Papež mu dovoli braniti svojega ljubljenega očeta. Obravnava jasno dokaže, da se ne more očitati Bernardinu niti v spisih niti v pridigah noben krivi nauk niti sumnja zmote. Naslednje dni dá poklicati papež Bernardina k sebi, blagoslovi njegov trud in mu dá popolno svobodo, oznanjati povsod ljudstvu »sladko ime Jezusovo«. Povabi ga celo, da prične s tem takoj v Rimu. Papež sam se udeleži ponovno obenem s kardinali teh pridig. V tem času se je zgodilo, da mu pošlje neka dobra gospa vkuhano sadje in nekaj drugih jedil. Misijonar je namreč obolel zaradi naporov in strogosti. »Jaz teh reči ne potrebujem, odvrne svetnik, toda pojdi v to in to ulico. Tam boš našel težko bolnega. Daj mu ta jedila, obenem pa mu povej: ,o. Bernardin me pošilja, da v imenu Jezusovem zaužiješ te jedi in da se pozdraviš!« Komaj bolnik jed pokusi, se čuti že popolnoma zdravega. Tako raste Bernardinov ugled iz dneva v dan. Pozneje se izrazi v priči svojih rojakov sam o teh dogodkih takole: »Ko prispem v Rim, me hočejo imeti eni kuhanega, drugi pečenega. Ko pa slišijo moje pridige, gorje potem onemu, ki bi rekel le besedo čez mene! Če to premišljujem, tedaj si ne znam razložiti in pravim sam pri sebi: Oprimi se trdno Boga, kajti vse drugo na tem svetu je podvrženo spremembi. Zdaj te hočejo živega, malo prej pa so te hoteli mrtvega.«

Njegovi rojaki

Nekega dne prispejo odposlanci sienskih meščanov s prošnjo, naj sprejme izvolitev za škofa domačega mesta. To ponudbo on modro odkloni. Pozneje pove svojim rojakom: »Če bi prišel k vam v lastnosti, kakor ste me želeli, kot škof namreč, potem bi govoril lahko samo z na pol odprtimi usti.« (Pri tem svoja usta zapre.) Med svojim bivanjem v Rimu pa prejme na žalost prav slabe novice o Sienčanih. Nekaj oseb ga pride v tej zadevi celo prositi pomoči. 14. avg. 1427 je že doma v Sieni. »Zaradi ljubezni,« pove odkrito, »ki jo gojim v svojem sreč

do vas, me je zadelo poročilo o žalostnih dogodkih, ki vam niso nikakor v čast, kakor če bi me kdo udaril. Nobeno mesto, kjer koli sem do sedaj pridigal, se ni povrnilo tako naglo k starim grehom. Če skušam izkazovati drugim dobro, ali nimam potemtakem temvečjo dolžnost, da se zavzamem za svoje rojake?« Kakor pred dvema letoma, je prav tako podprla oblast tudi sedaj pridigarjevo prizadevanje s tem, da so sklenili nove odloke za нравno obnovo.

Nastavljena zanka

V naslednjem času je povabljen spet v Milan. Ob priliki mu namerava zviti Filip Marija Visconti zavezati usta. Dvorjani mu svetujejo, naj ponudi svetniku večjo vsoto denarja s prošnjo, naj razpolaga z njo po mili volji. Če dar sprejme, potem ga lahko razkrinka, da uči uboštvo, katerega pa sam ne drži. Bernardin pa brez oklevanja dar odkloni. Novi odposlanci pridejo in prosijo v knezovem imenu, naj porabi denar za potrebe sobratov ali za zidavo kakega samostana. Tudi tokrat odkloni: »Toda kaj naj počnemo z denarjem,« ga vprašajo, »ker ga ne smemo prinesiti nazaj?« — »Če je stvar taka,« odvrne, »potem mi sledite!« Nato gre z njimi v ječo, kjer so bili zaprti taki, ki so se zadolžili. Z denarjem oprosti vse ujetnike razen dveh, za katera vsota več ne zadostuje. Jadikovanje teh dveh gre svetniku tako do srca, da ju potolaži: »Bodita dobre volje! Takoj se potrudim, da tudi vaju rešim. Ako se mi ne bi posrečilo z denarjem, rešim z lastno osebo vajino usodo.« Komaj zvedo ljudje o tem velikodušnem dejanju, napravijo denarno zbirko in odkupijo oba ostala jetnika. Knez zapazi, da denarja ni nazaj in se že veseli, češ: »Glej ga, pridigarja, z jezikom denar zaničuje in udriha po bogatinih, kadar pa je treba pokazati v dejanju, pa ga že zna porabiti.« Vendar mora po vrnitvi odposlancev priznati, da se je motil, in je tudi toliko plemenit, da zavrne nadaljnja sumničenja in se pohvalno izrazi o Bernardinu. Na tem mestu bodi povedano, da svetnik ni hotel biti demagog, ki bi ščuval ljudi proti oblastem. Opominjal je sicer vladarje na njihove dolžnosti, kar se ni zgodilo samo enkrat, odločno pa se je boril proti vsakemu izgredu. Prav posebno velja to glede njegovega zadržanja napram cerkvenim oblastem, trdno prepričan, da more povzročiti v takih slučajih tudi najmanjše pomanjkanje olike veliko zlo. »Ako reče pridigar,« je imel navado svariti, »kaj proti duhovščini, tedaj je vsaka resna beseda, ki jo je kdaj zaklical največjim grešnikom, pozabljena. Ljudje mislijo samo na besede proti duhovnikom. Te gredo od ust do ust kakor ljubka zgodbica, ne da bi jih kdaj pozabili. Kar opazujte, s kakim veseljem pograbijo ljudje take besede! Ako muči ljudi med pridigo dolgčas, vročina ali mraz in pridigar zine kaj proti svetni ali redovni duhovščini, pride takoj napeta pazljivost med poslušalce, dremalci se zbudijo, ljudje, ki so se dolgočasili, postanejo živahni, kateri so še pravkar tožili zaradi vročine, zadihajo svež zrak, in katere je pravkar zeblo, menijo, da je prišlo poletje ali vsaj pomlad. Najhuje pa je, da se imajo največji zločinci za pravične in svetnike, kadar se primerjajo z duhovniki.« Med pridigarji onega časa najdemo take, čigar tozadevno zadržanje se živo razlikuje od Bernardinovega olikanega nastopa. Med te spada neki Tomaž Couette, ki je pridigal okoli leta 1428 v okolici Amiensa, v Flandriji in Artoisu. Prav posebno rad je udrihal čez grehe in napake višjih stanov in duhovščine, hujskal celo pocestne pobaline, da so letali za nališpanimi lepticami in za njimi vpili, kar je dajalo seveda povod za pohujšljive prizore. Postal je malik ljudske mase. Tolik je bil njegov ugled, da so pulili ljudje žimo njegovi ubogi muli in hranili kot relikvijske. Bolj plemeniti in izobraženi ljudje pa so se ga le izogibali. L. 1432 je bil pozvan v Rim. Izražal se je zaničljivo o izobčenju in je žalostno končal.

Bernardinova drža, hoja, govorjenje, sploh vsa njegova zunanost je pričala o njegovi nehlinjeni ponižnosti, ki je združena z ono ljubeznivo in postrežljivo preprostostjo. Kakor je pri nadutem nekaj naravnega, da smatra izreke

svojega uma za edino merodajne, prav tako je bilo Bernardinu nekaj naravnega, podrediti se najmlajšemu novincu in vprašati za svet podložne. P. Vincencu, svojemu običajnemu spremljevalcu, je ukazal, da ga ne sme nikoli hvaliti zaradi pridig, nasprotno pa na vse opozoriti, kar koli bi se mu zdelo graje vrednega. Nekoč ga vpraša sobrat, katero je najboljšo sredstvo, da izpolni človek dolžnosti svojega poklica. Izkušeni dušni vodnik mu odvrne: »Doli, doli!« Pri tem se skloni s celim telesom globoko k tlom. V svetnikovem življenju je bilo tudi za to preskrbljeno, da mu ni zmanjkalo prilike, vaditi se biti ponižen.

(Dalje prih.)

Serafinske zvezde

Bl. Rajmund Lullo — 4. julija. Rajmund Lullo se je rodil l. 1235. v Palmi na Balearskih otokih (Španija). Bival je na dvoru kralja Jakoba Aragonskega in živel precej lahkomišelnost. Ko pa je imel trideset let, se je spreobrnul, vstopil v tretji red sv. Frančiška in šel oznanjat sv. evangelijske ustanovitve Kongregacije za širjenje vere ter prepoval Italijo, Španijo, Francijo, Nemčijo, Palestino in še več drugih dežel. Večkrat je poskušal spreobrniti Afriko, dokler ni prejel v Bugiji l. 1316. palmo mučeništva. Pij IX. je potrdil njegovo češčenje in ga zaradi številnih del, ki jih je napisal v obrambo sv. vere, imenoval »razsvetljivega učenika«.

Sv. Elizabeta, kraljica — 8. julija. Ta svetnica je posnela vse kreposti svoje tete Elizabete Ogrske. Bila je vzgledna soproga, zelo dobrotljiva do revežev, nad vse pa se je, kot zvesta nasledovalka Kristusa, Kralja miru, trudila, da bi zavladala sloga in ljubezen med ljudmi. Ko je vdovela, je oblekla tretjeredniški habit. Umrila je l. 1336.

Bl. Angelina — 21. julija. Rodila se je konec štirinajstega stoletja v Monte Jovis (Jupitrova gora) blizu Orvija in je bila po starših plemenitega rodu. Življenje je ustrezalo njenemu imenu. Prisilili so jo, da se je omožila, toda po božji volji je ostalo njeno devištvu nedotaknjeno. Ko ji je umrl mož, se je vsa posvetila vdovam in sirotam. Med raznimi samostani je v Foligno ustanovila prvi pravi samostan tretjega reda. Umrila je leta 1435. Leon XIII. je potrdil njeno češčenje.

Sv. Janez Marija Vianney — 9. avgusta. Sveti arški župnik se je rodil v Dardilly in je bil pobožnih staršev sin. Že kot pastirček je navduševal otroke za molitev. Zelo je tudi ljubil reveže. Ko je postal duhovnik, se je ves posvetil reševanju duš in njegova župnija Ars je postala središče premnogih romanj iz vseh krajev sveta. Umril je 4. avgusta 1859. Pij X. ga je sprejel med blažene, Pij XI. pa mu je dal svetniško čast.

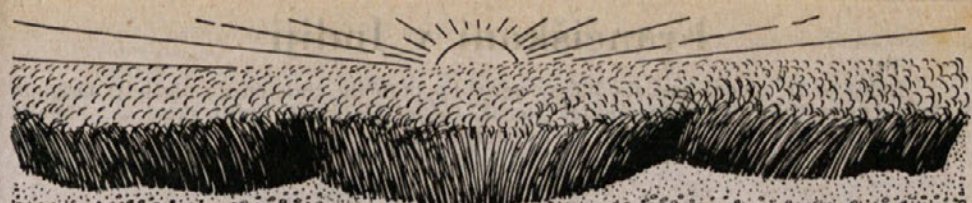
Bl. Novelon iz Faene — 13. avgusta. V mladosti je živel precej svobodno in pohujšljivo, toda ko je bil zaradi težke bolezni blizu smrti, se je poboljšal. Ko je

ozdravel, je razdelil imetje med uboge in stopil v III. red sv. Frančiška. Od spreobrnitve dalje je bilo njegovo življenje neprestano kesanje in pokora. Umril je l. 1280. star osemdeset let. Pij VII. je odobril njegovo češčenje.

Bl. Frančišek iz Pisavra — 14. avgusta. Rodil se je iz pobožnih in spoštovanih staršev v Pisavru. Ko je bil še mladenič, je razdelil svoje imetje revežem in se vpisal v III. red sv. Frančiška. Nato se je odločil za puščavniško življenje. Umril je leta 1350. Pij IX. je potrdil njegovo češčenje.

Sv. Rok — 17. avgusta. Rodil se je okoli l. 1300 v Montpellierju iz plemenite družine. Ko je ostal sirota brez očeta in matere, je razdelil premoženje med ubožce, sam pa šel na romanje h grobu sv. apostolov. V Rimu se je vpisal v III. red serafinskega ubožca. Njegova pot v Rim je bila božji blagoslov. V tem času je divjala po mnogih italijanskih mestih kuga. Rok se je z velikim zatajevanjem posvetil skrbi za okužene bolnike in zelo mnogo jih je ozdravil s preprostimi znamenjem sv. križa. Tudi sam je v Piacenzi zbolel za kugo, toda srečno je prebolel hudo bolezen in se nato napotil proti rodni deželi. Toda njegov stric, guverner v Montpellierju, ga je kot vohuna dal prijeti in vreči v ječo, kjer je ostal pet let, dokler ga ni rešila smrt. Urban VIII. je potrdil njegovo češčenje v krajih, kjer so bile njemu na čast posvečene cerkve. Inocencij XII. pa je dovolil vsemu frančiškanskemu redu, da molí duhovne dnevniče in sv. mašo v slavo sv. Roku.

Sv. Ludovik IX., francoski kralj — 25. avgusta. Kraljevskega rodu se je rodil v Franciji l. 1215. Komaj enajst let star je zasedel prestol. Za osvoboditev sv. Dežele izpod turškega jarma je prestal več težkoč. Ko so ga ujeli, se je rajši odpovedal življenju in svobodi, kakor pa da bi zatajil Kristovo vero; bil je vedno zvest v svojih dolžnostih i kot kralj i kot katolik. Ustanavljal je samostane, vršil dela usmiljenja in tudi sam živel ubožno. Padel je kot žrtev kuge in umrl v Tunisu 25. avgusta 1270, daleč proč od domovine in družine, star pet in petdeset let. Med svetnike ga je prištel Bonifacij VIII. Postavljen je za nebeškega zavetnika III. reda sv. Frančiška.

FRANČISKANSKI MISIJONI

Leto II

Julij - Avgust 1944

Št. 7, 8

Ali veš ...

... da pride na enega frančiškanskega misijonarja nad

ljudi, torej skoraj toliko, kolikor šteje prebivalcev mesto Ljubljana? Ali kaj moliš za misijonske poklice? — Vsaj v mesecu juliju, ko obhajamo god vélikega zavetnika naše Frančiškanske misijonske zveze — sv. Frančiška Solana — se večkrat spomni pred Gospodom, naj jih čim več pokliče v svoj vinograd! Prosi Ga, naj bi čim več Slovencev poklical v frančiškanski red, da bi bilo tako naši provinci in slovenski FMZ lahko uresničiti veliki namen: sprejeti na Kitajskem lastno misijonsko pokrajino!

Francišškani v Indiji

Indiji je že zgodaj zasijala luč sv. vere. Po poročilu cerkvenega pisatelja Origena je tam ustanavljal Cerkev že apostol Tomaž. Odslej je bilo v Indiji skozi vsa stoletja nekaj kristjanov, ki pa so zašli v nestorijansko krivoverstvo.

Srednjeveški misijoni

Bl. Tomaž Tolentinski

ampak le človek. Bl. Tomaž Tolentinski je resnico o Kristusu-Bogu in človeku tako jasno dokazal, da mu mohamedanski sodnik ni mogel ugovarjati. Osramočen pred vsim zbrano množico je začel na ves glas kričati: »Kaj pa praviš o Mohamedu?« Bratje so mu odgovorili: »Ako smo ti dokazali, da je Kristus človek in Bog, ki je dal svetu postavo, Mohamed pa mu je nasprotoval, moreš sam vedeti, kaj o njem sodimo.« Sodnik in drugi mohamedanci so hoteli imeti še jasnejšo izjavo in bl. Tomaž Tolentinski jim jo je dal: »Trdim, da je Mohamed sin pogubljenja in je s svojim očetom hudičem v peklu; pa ne samo on, ampak tudi vsi, ki izpovedujejo in izpolnjujejo njegovo postavo, ker je pogubonosna in napačna, proti Bogu in zveličanju duš.« Razjarjeni neverniki so enoglasno zahtevali smrt. Zgrabili so brate in postavili na sonce, da bi jih silna vročina umorila, oni pa so šest ur slavili Boga, a sonce jim ni nič škodovalo. Nato so jim neverniki govorili: »Vreči vas hočemo v ogenj. Če je vaša vera resnična, ne boste zgoreli, če pa je slaba in zmotna, vas bo ogenj sežgal!« Bratje so odgovorili, da so pripravljeni za svojo vero stopiti v ogenj in ječo. »Če pa bomo zgoreli, ne bo temu kriva naša vera, ampak naši grehi. To pa ostane, da je naša vera najpopolnejša in najboljša na zemlji. Ni namreč druge zveličavne vere na svetu.«

Vest, da bodo misijonarje sežgali, se je hitro raznesla po vsem mestu. Možje in žene, starčki in otroci so hiteli skupaj. Brate so vodili po mestu do grmade. Bl. Tomaž se je hotel kot najstarejši prvi vreči v ogenj, pa ga je neki mohamedanec zadržal: »Ne pojdeš tja! Star si in morda imaš kako čarodejno zelišče, zaradi katerega bi te ogenj ne mogel ožgati. Pusti, da gre drugi.« Takoj so štirje mohamedanci zgrabili brata Jakoba in ga vrgli na grmado. Goreči plameni so ga zagnili očem množice, ki je slišala le klice k Mariji. Ko pa je ogenj ugasnil, so radovedneži videli Franciškovega

V poznem srednjem veku so prišli v Indijo prvi katoliški misijonarji. Bili so francišškani in dominikanci, ki so se na potu proti Kitajski za nekaj časa ustavili tudi tukaj.

Prvi med njimi je bil že znani veliki misijonar blaženi Janez Montekorvinski, ki se je leta 1291. ustavil v Indiji za trinajst mesecev. Bival je pri cerkvi v Mylapore, kjer je po izročilu grob sv. apostola Tomaža. Podelil je v različnih krajih okrog sto krstov, nato pa sam nadaljeval pot, kajti umrl mu je spremljevalec Nikolaj, redovnik dominikanskega reda. Pokopal ga je v cerkvi sv. Tomaža.

Za njim je moral l. 1321. prisilno pristati na indijskem otoku Salseti bl. Tomaž Tolentinski s tremi sobratmi: p. Jakobom iz Padove, br. Demetrijem in bogoslovcem br. Petrom iz Siene, s katerimi je potoval proti Pekingu v pomoč Janezu Montekorvinskemu. Nastanili so se pri neki nestorijanski družini. Med možem in ženo pa je nastal tako hud prepir in tepež, da sta prišla pred sodišče. Sodnik je trdil, da Kristus ni Bog,

sina, kako je vesel stal sredi žerjavice in z dvignjenimi rokami slavil Boga. Ogenj ga ni prav nič ožgal.

Ljudje so se zgrozili in hoteli pustiti misijonarje v miru. Sodnik pa je trdil, da misijonar zato ni zgorel, ker ima obleko iz volne Abrahamove dežele. Ukazal ga je sleči do golega, namazati z oljem in vreči znova na grmado, pa tudi sedaj je p. Jakob ostal nepoškodovan. Ljudstvo je zopet zahtevalo oprostitev, toda zakrknjeni sodnik je poslal štiri rablje, da bi misijonarje umorili. Ko so prišli k njim, so bratje izjavili, da z veseljem zamenjajo časno življenje z večnim.

Najprej je padla glava blaženega Tomaža. Klečal je, prekrižal roke na prsih in čakal, da so mu zadali smrtni udarec. Patru Jakobu je prvi zamah preklal glavo do oči, z drugim so mu jo docela odsekali. Bratu Demetriju so s prvim udarcem meča ranili prsa, z drugim pa so mu odsekali glavo.

Drugo jutro so se podali krvniki v hišo, kjer so bratje prebivali, da bi se po-lastili njihovih stvari. Tu so našli brata Petra iz Siene, ki je ostal doma, in ga odvedli pred sodnika. Ta ga je hotel z obljubami pripraviti k odpadu. Ker je ostal stanovit, so ga mučili na različne načine od jutra do popoldne, nato pa ga obesili na drevo. Ko so zvečer videli, da je še živ in popolnoma nepoškodovan, so ga presekali na dvoje.

Kmalu zatem je prišel v Tano slavní misijonski popotnik bl. Odorik Pordenonski, ki nam je do podrobnosti opisal mučeniško smrt bl. Tomaža Tolentinskega in tovarišev v svoji znameniti knjigi »Mirabilia mundi« (Čuda sveta). V tej knjigi je popisal tudi svojo pot po Indiji in otokih ter nam ohranil mnogo zanimivosti iz takratnega življenja Indijcev. Med drugim pripoveduje, da časte v mestu Polumbru malika, ki je pol človek pol bik. Od časa do časa mu darujejo štirideset devic. Na ta način pomrje pred tem malikom vsako leto mnogo mladine.

Leta 1346. pa je obiskal Indijo na svojem povratku iz Kitajske papežev odpo-slavec p. Janez Marignoli. Najdlje se je zadržal v mestu Colombo, kjer je oznanjal evangelij in po treh mesecih dosegel prvi sad svojega pouka: krstil je pogana.

*

Misijonsko delo frančiškanov ves pozni srednji vek ni bilo organizirano, ampak le priložnostno, mimogrede. Kljub temu njihovo delo za indijski misijon ni bilo brez-pomembno. Zapustili so nam dragocena poročila o neznani deželi, njih kri pa je na-močila indijsko zemljo in jo pripravila za obilnejšo žetev v novem veku. (Dalje prih.)

Ali jih poznate?

Gotovo vas zanima, kdo so ti trije otročki. Počakajte, da se vam predstavijo! — »Mi smo Jezusovi ljubljenci — misijonarčki!« — Oho, to je pa lep poklic!...

Zadnjič so misijonski prijatelji videli sliko vseh novomeških misijonarčkov, danes pa jim pokažemo tri najmlajše izmed njih. Srednji je šestletni Milanček, bratec Lojzeta in Marijana Zveglič. Na njegovi desni je sedemletna Miroslava Šonc, kateri so brezbožni komunisti ubili očka, na levi pa je komaj štiriletna Kajtnova Anica. Na sliki manjkata samo šestletna Milena in sedem-letni Andrejček, pa bi videli vse naše najmlajše.

Izmed vseh novomeških misijonarčkov so najmlajši najbolj pridni v nabiranju žrtvic za frančiškanske misijone. Zlasti Milanček kljub nežnim letom skrbi za to, da prinese Jezuščku vsak dan kakšno cvetko za nesrečne pogančke. Zgodilo se je že, da je pred kosilom rekel svoji mami: »Mami, danes pa ne bom nič jedel! Naj bo žrtvica za misijone!...« — Ko se je neki dan že bližal koncu, Milanček pa se je spomnil, da je pozabil na žrtvice, je postal žalosten. Toda brihtna glavica se je spomnila na lepe dogodke iz življenja fatimskih pastirčkov in po njihovem zgledu je fantiček sam po-skrbel za žrtvico. Mamica ga je videla, kako se je z glavo zaletel v vrata — zaradi Jezusa, za misijone...

Misijonski prijatelji, ali slišite? Tako se žrtvujejo za misijone otroci, mi pa na to najvažnejše — pozabljamo. Misijonarčki naj nam bodo zgled!

Ljubi Jezus, ki nedolžne otroške dušice tako ljubiš! Milostno se ozri na žrtvice naših misijonarčkov, sprejmi njihove odpovedi in privedi po njih mnogo pogančkov v svoje naročje!

V KITAJSKI NOCI

(Misijonska povest.)

Kiang-fu je malčka krepkeje zagrabil, ga porinil skozi vrata ter z njim odšel. Koraki obeh so odmevali po ozkem hodniku, dokler se niso popolnoma porazgubili.

P. Pavel je dolgo poslušal odmev in na dušo mu je legla moreča bol. »Ubogi Simon! Le zakaj ga nisem pustil doma?« je dejal sam pri sebi. A že pri misli, kako veselo trpi junaček, mu je odleglo.

Poglarvar je stopil k mizi in sedel. Pogled je zapičil v misijonarja ter ga nekaj časa nepremično gledal, preden je vprašal: »Kdo si?«

»Pe-šen-fu. — Duhovnik Pavel.« Tako so imenovali namreč misijonarja Kitajci.

»Kje prebivaš?«

»V Či-vei-čanu je moja postaja, toda doma sem redkokdaj po več dni skupaj, ker potujem po okoliških vaseh.« Misijonar je govoril jasno in neustrašeno, čeprav se je videlo na prvi pogled, da je siromak hudo utrujen.

»Koliko let že izmzgavaš in varaš naše ljudstvo?« je To-hui osorno vprašal dalje.

»Enajsto leto mineva, kar ozdravljam dušne in telesne rane. Svojo domovino sem zapustil, da morem žrtvovati za kitajsko ljudstvo, ki ga ljubim, svoje življenje. Ubožcem oznanjam nauk ljubezni Kristusove. V Njegovem imenu orjem pogansko ledino, On pa daje rast.«

To-hui ni pričakoval takega odgovora. Doslej se je vsak ujetnik tresel pred njim, p. Pavel pa odgovarja brez najmanjše bojazni. Ropar je povesil pogled. Skorajda je bil premagan. Z roko je pokazal na stol, stoječ ob leseni steni kabine.

»Bog plačaj!« je rekel s smehljajem na ustih misijonar in trdo sedel. Mučna ura ujetništva in izguba krvi zaradi rane na čelu sta ga precej izčrpali.

»Pe-šen-fu torej, Evropejec...« je dejal glasno To-hui, očitno bolj zase ko za ujetnika, ter pisal besedo za besedo na list papirja. »Da, da, Evropa je bogata!...« Pogledal je z enim očesom misijonarja.

Ujetnik je v hipu spoznal, kam poglarvar meri. »Evropa je bogata, zato pa tudi odkupnina za Evropejca ne bo majhna,« si

misli To-hui. P. Pavel mu je takoj odgovoril: »Da, bogata je Evropa, toda jaz sem jo zapustil. Skromne darove prejeman od nje, vendar ne zase, ampak za svoje drage Kitajce. Oskrbujem dve sirotišnici, pet šol, bolnišnico, dispanzer...«

»Molči!« je zakričal To-hui, hoteč tako pomiriti glas vesti, ki mu je kričala, da je ujel nedolžnega dobrotnika svoje revne domovine...

»Vem, da si bogat ti in tvoj veliki bonec. Hliniš se, da bi me prevaril. Zato...« Umolknil je, saj sam svojim besedam ni verjel. Že misijonarjeva obleka mu je pripovedovala dovolj o ubožstvu lastnika.

P. Pavel se je trpko nasmešnil, nato pa nadaljeval poglarvarjevo misel: »...zato zahtevam srebro v palicah! — O, To-hui, kako si lakomen! Goljufaš in ubijaš berače, da kopičiš svoje zaklade. Pojdi v Či-vei-čan in pretakni vse v moji misijonski postaji! Niti novčiča ne najdeš. Včeraj sem dal zadnji belič sirotišnici. Bodi uverjen, da tudi moj škof nima mnogo več ko nekoliko taelov. Sicer pa sam veš...«

»Molči!« je zarenčal To-hui. »Ti in tvoj veliki bonec, vsi Evropejci ste bogati. Treba vam je iti samo k svojemu konzulu, pa dobite, kolikor hočete. Zategadelj te ne bom izpustil, dokler ne plača škof odkupnine. Cenim te na ... petnajst srebrnih palic. Ako pa ne dobim odkupnine...«

»...me daš pod nož kakor pred leti p. Viktorina, Marcela in Jakoba...«

»Pes, molči! Ne petnajst, ampak pet in dvajset srebrnih palic bom zahteval zate, prekleti jangkvec! Sicer pa boš bridko čutil trdo pest Vélikega noža. To-hui ne pozna šale. To-hui sovraži vse Evropejce.«

Z razdražljivo kretnjo je pograbil srebrno kladivec, ležeče na mizi, in udaril z njim po gongu. Nemudoma je pritekel Kiang-fu.

»Zapri ujetnika v zadnjo celico na desni! V temi naj premišlja, kdaj je izpraševal vest poglarvarju To-huju!« je velel ropar in pogledal v stran. V njem se je oglašala otlopela vest, katere glas pa je po sili udušil.

(Dalje prih.)

Misijonski prijatelj! V juliju obhajamo god zavetnika slovenske FMZ in največjega misijonarja frančiškanskega reda, sv. Frančiška Solana. Zato naj bo ta mesec zares mesec molitve in žrtvic za naše misijone. Čim več bomo prosili, tem več bomo tudi prejeli.

KAKO SE GIBLJEJO TRETJEREDNE SKUPŠČINE

Idrija. Po dolgem času smo prišli tudi idrijski tretjeredniki do svojega. Zgodilo se je veliko čudo: obiskali so nas frančiškani iz Ljubljane. Za praznik presv. Srca Jezu, sovega sta p. Mariofil in p. Marijan vodila pri nas za faro duhovno obnovo. Ob tej priliki se je p. Mariofil zavzel tudi za našo tretjeredno skupščino. Vsak dan tridnevniče je imel poseben govor za nas tretjerednike, za kar smo mu tretjeredniki izredno hvaležni.

Idrijska skupščina je stara že blizu 50 let. V redovnem imeniku je vpisanih 414 članov, od katerih so seveda že mnogi pomrli. Tudi nekaj dobrih moških članov šteje skupščina. Pri duhovni obnovi je bilo sprejetih osem novih članov. Naša skupščina je središče in zatočišče tudi za tretjerednike iz sosednjih župnij. Ob rednih razmerah so vsi ti pridno in redno prihajali na shode in po vesoljno odvezo v Idrijo, zdaj pa ob takih razmerah ne morejo.

Za enkrat naša skupščina nima duhovnega voditelja, ker je prejšnji gosp. dekan odšel na drugo službeno mesto, novega dekana pa še nismo dobili. Je pa novi dekan že določen in ga bomo te dni enkrat pozdravili v svoji sredi. Tretjeredniki se novega g. dekana še tembolj veselimo, ker vemo, da je tudi on sin sv. Frančiška v njegovem tretjem redu. G. Janko Zagar je namreč stopil v tretji red že v bogoslovju.

Naša skupščina ima zelo vneto prednico Bizjak Jožefo, ki vestno skrbi, da so tretjeredniki z vsem potrebnim preskrbljeni. Zdaj se je zavzel predvsem za tretjeredno glasilo »Cvetjec, ki ga bo zopet po dolgem času razširila med člane. — Ko pride novi voditelj, bomo prosili enkrat za vizitacijo naše skupščine. (Vizitator je sošolec g. dekana in bo prav rad prišel. Op. ur.)

Ljubljana. — Misijonski mesečni shod. Junjski mesečni shod smo posvetili misijonski misli, ker je sv. Anton Padovanski nebeški zaščitnik Frančiškanske misijonske zveze. Pri shodu je govoril p. definitor Karol o sv. Antonu in o misijonskem delu tretjerednikov doma in za poganke misijone. Po shodu v cerkvi je bilo letno zborovanje Frančiškanske misijonske zveze v dvorani sv. Antona. Delovanje zveze je bilo zaradi razmer omejeno samo na tri skupščine: Ljubljana, Novo mesto in Kočevje. Zveza je pridobila v enem letu nad 1200 članov. Od teh so jih pridobili 200 v No-

vem mestu, 1000 v Ljubljani, nekaj pa v Kočevju. Gorečnikov je v Ljubljani 41, v Novem mestu 3 in v Kočevju 1.

Namen Frančiškanske misijonske zveze je, da člani molijo za misijone in da zbirajo milodare za nje. Naša skupščina je to delala v obojni smeri. Koliko smo za misijone molili, o tem ni poročila — to je zapisano v knjigi življenja. Naše knjige imajo pa zapisane darove in ti res niso majhni zlasti za te čase. Nad 20.000 lir smo zbrali v enem letu. Ves denar smo vložili v misijonske predmete: kelihe, monštrance in druge misijonske predmete. Na zborovanju je bila razstava vseh teh predmetov in zborovalci so jih z velikim zanimanjem ogledovali. — Ogledali smo si tudi vse zapisnike Misijonske zveze in predvsem kartoteko članov. Videli smo tudi prve početke misijonskega muzeja. Zapisnike, kartoteko in muzej urejujejo naši kleriki.

Zborovalci so vsi navdušeni zapustili dvorano, obetajoč si od novo poživljenje Frančiškanske misijonske zveze mnogo plemenitih sadov.

Zlata maša. Na praznik sv. Jakoba, 25. julija, bo obhajal svoj zlati mašniški jubilej preč. g. Jožef Čede, župnik v Studencah pri Poljčanah. Jubilant je med slovenskimi duhovniki eden najbolj navdušenih in vnetih tretjerednikov sv. Frančiška. V njegovi fari je bil vedno tretji red na prvem mestu med vsemi verskimi organizacijami. Jubilant, g. svetnik Čede, je bil tudi ustanovitelj in duša tretjeredne skupščine lavantinskih duhovnikov. Duha in razvoja našega Cvetja ni menda nihče tako zvesto zasledoval kot naš dragi zlatomašnik. Vsi tretjeredniki se bomo vnetega svojega brata jubilanta spomnili v molitvi. Molitve mu bomo poklonili za jubilejni dar.

Ljubljana. — Porciunkulski slovesnosti. Opoldne 1. avgusta otvoritvena procesija z relikvijo sv. Frančiška. Procesije se udeležijo tretjeredniki in Frančiškova mladina. — Ob 6. uri zvečer 1. avgusta porciunkulska pobožnost: sv. rožni veneč, pridiga in slovesne litanije. — Na porciunkulski praznik 2. avgusta ob 6. uri zjutraj pridiga in sv. maša z ljudskim petjem. Ob 9. uri dopoldne pa bo pontifikalna maša. — Oba dni bo na oltarju sv. Frančiška izpostavljena svetinja serafinskega očaka. Začetek porciunkulskih odpustkov naznani slovesno zvonjenje 1. avgusta ob 11.45 dopoldne. Zajemajmo iz bogatih studencev božje dobrote!

Zlata maša. Vršila se bo v baziliki Matere milosti v Mariboru na praznik karmelske Matere božje 16. julija. Zlatomašnik je frančiškan p. Severin Korošec. Jubilant se je rodil 13. maja 1871 v Kapeli. V redu sv. Frančiška živi tiho in globoko redovno življenje že 55 let. Skoraj vsa svoja duhovniška leta je preživel v mariborskem samostanu, ki mu je bil tudi večkrat predstojnik. Zadnja leta so mu malo opešale noge, pa mislimo, da bo še krepko zapel zlatomašno »Glorio«. Zlatomašnika naj Bog živi!

Zlate obljube. Dne 24. avgusta bo postal p. Ernest Jenko zlati redovni jubilar. Ta dan poteče namreč 50 let, kar je naredil kot mlad klerik redovne obljube. P. Ernest je bil rojen leta 1875, v mašnika pa je bil posvečen leta 1899. Svoja mlada redovniška in duhovniška leta je preživel v Ljubljani v frančiškanskem samostanu. Deloval je pri fari in v šoli. Vodil je tudi tretji red sv. Frančiška, kjer je imel zelo srečno roko. Zlasti je razgibal moške za tretji red. Pod njegovim vodstvom je bil v ljubljanski frančiškanski cerkvi postavljen nov tretjeradni oltar sv. Frančiška. Njegova zasluga je mojstrsko urejena kartoteka tretjerednih članov v Ljubljani.

P. Ernest je bil eden izmed prvih dušnih pastirjev v Šiški, kjer je oral ledino za ustanovitve nove fare sv. Frančiška. Nekaj časa je opravljal službo božjo v stari cerkvi sv. Jerneja, ko je pa ta postala pretesna ob vedno naraščajoči množici vernikov, pa je po prvi svetovni vojni priredil neko vojaško barako za zasilno cerkev. Šiškarji so svojo leseno cerkev zelo vzljubili in so se kar težko ločili od nje, ko je bila pozidana nova veličastna cerkev sv. Frančiška.

V onem času, ko je bila v Šiški ustanovljena nova fara, so predstojniki p. Ernesta poslali k Sv. Trojici v Slovenskih goricah za gvardijana in župnika. To službo je opravljal sedem let, ko je hudo zbolel na očeh. Zdravil se je nekaj časa v Kamniku, potem pa je postal gvardijan v Brežicah. Tu je ostal do prevrata.

Nekaj časa je bil p. Ernest tudi prefekt v serafinskem kolegiju v Ljubljani in v Novem mestu. Jubilar je bil namreč ves čas velik in iskren prijatelj mladine in je med mladino še vedno mlad. Obdarovan je s posebno ljubeznivostjo in potrpežljivostjo, kar mladino privlači. P. Ernest je tudi iz-

redno dober ter navdušen pevec. Jubilanta naj Bog živi še mnoga leta in naj ga pot kmalu pripelje med nas!

Srebrni jubilej. Morda bo kdo rekel, da se taki jubileji ne obhajajo in da ni vredno omembe in pozornosti. Kronist pa pravi, da je vredno. Kdo je srebrni jubilar? Fr. Kanizij, ravnatelj frančiškanskega pevskega kora. Letos poteka 25 let, odkar sedi za orglami. Sicer ima fr. Kanizij veliko in neodpušljivo napako, namreč, da je Štajerc; pa verjemite, da te edine napake nima po lastni krivdi. Njegovi starši so bili namreč doma v najlepšem kotu zelene Štajerske, v prijaznih Nazarjih v Gornji Savinjski dolini. Prve glasbene nauke je prejemal v frančiškanskem samostanu v Nazarjih. Nato so ga poslali na orglarsko šolo v Celje, kjer so mu vlili v glavo veliko cecilijanske trme. Pa nadarjenemu glasbeniku se je vse to zdelo še premalo. Hrepenel je po višji umetniški izobrazbi. Kot absolvirani organist je vstopil v frančiškanski red, ki je znan po svojih glasbenih mojstrih. In te si je vzel za svoj vzor. Vpisal se je na ljubljanski konservatorij, ki ga je z veliko natančnostjo in marljivostjo dovršil. Cerkveno glasbo je vodil nekaj časa na Viču v cerkvi sv. Antona, več let pa v Kamniku, kamor ga še vedno vleče sree in ob vsaki priliki poudarja: »Tako je bilo v Kamniku!« Na obeh krajih je imel dober cerkveni zbor. V Kamniku je preskrbel obnovitev orgel — vsaj največ je njegova zasluga.

Fr. Kanizij je mojster na orgle. Po širni Sloveniji je dajal pred vojno orgelske koncerte: v Ljubljani, v Mariboru, v Ptuj, v Novem mestu.

Pred tremi leti je prišel fr. Kanizij v Ljubljano in je prevzel vodstvo frančiškanskega kora: Tu je prišel res v svoj element. Pa rečem, da to ni malenkost — saj to jubilar tudi sam večkrat poudarja — biti organist pri frančiškanih v Ljubljani. Tudi ob delavnih in sicer prav vsak dan mora biti organist vsaj trikrat na koro za orglami, kadar so pa pete črne maše — in teh ni malo — pa še večkrat. Redno vodi frančiškanski ravnatelj kora štiri pevske zборе in za vsak zbor mora imeti posebne pevske vaje. Zadnja leta je vodil fr. Kanizij še križarski moški zbor — torej pet zborov! Ob nedeljah in praznikih je torej vse dopolneno na koro. Posebno je treba velike pazljivosti za težke latinske maše, zlasti orkestralne.

Pa vse to napravi naš jubilant z največjo dovršenostjo. Nekateri se čudijo, zakaj fr. Kanizij vsak dan en las izpade in zakaj ima dvanajst las že sivih na glavi, meni pa se to ne zdi čudno. Naj kdo drugi poskusi, pa bo videl, kakšen reflektor bo imel na glavi in koliko las bo imel še temnih!

Kar pri našem jubilantu najbolj občudujemo, pa je njegova točnost. Ura se lahko zmoti, on nikoli! Ponekod imajo navado, da župnik pošlje ministranta pogledat, če je g. organist že na koru. Pri frančiškanih v Ljubljani tega ni treba: fr. Kanizij čaka že 10 minut pred začetkom za orglami. Ko pozvoni, orgle že pojejo. Poštenemu in vestnemu delavcu vse priznanje!

Koliko pa je fr. Kanizij star? Njegova modrost, uglajenost, predvsem pa zunanji

znaki kažejo, da je že precej v letih, toda krstna knjiga pravi, da je star komaj 44 let. Da je fr. Kanizij zelo spreten in objektivni politik, to je znano vsem, ki ga poznajo. »Ali veste, kaj je novega?« vpraša fr. Kanizij in vsak mora takoj reči: »Kaj vendar?« In potem vam fr. Kanizij v kratkih, jasnih potezah in obrisih razloži ves politični položaj. Tudi prerokuje zelo dobro. Seveda se vsaka prerokba ne izpolni čisto natančno, prerokuje pa le! Pa to ne spada več k jubileju!

Fr. Kanizij! Sv. Cecilija naj Vas podpira in Vas varuje najbolj pogoste organistovske bolezni: nervoznosti. To Vam žele vsi peteri frančiškanski zbori, zlasti pa križarski. Sicer Vam pa želimo tudi vseh mogočih drugih dobrot za dušo in za telo.

KOVACICEV LUDVIK:

Nekaj mora biti nad nami ...

Mnogo se dandanes pogovarjajo o veri. Saj gre za njo in proti njej. Če braniš pravo vero proti modernemu dvomljivcu, praktičnemu poganu, ti bo končno vrgel ono, danes tako pogosto krilatico v ustih plitvežev: »Ja, saj nekaj mora biti nad nami!«

Vidiš, tudi moderni pogan sluti Boga. Toda le sluti ga. Posledic, ki izvirajo iz tega čisto razumskega spoznanja, pa noče vzeti nase!

Ako stopiš ob železniški progi in opazuješ promet, boš kmalu opazil, da se vlaki mimo vozijo vsi ob določenem času. Nujno boš rekel: Nekje mora biti nekdo, ki ureja promet. Sicer ga ne poznaš, ali biti mora. In še povrh brihten mora biti, sicer pride do nesreče. Nekdo je tedaj, ki je dal vse te naprave izdelati in ki vodi vse skupaj.

Se več! Če se usedeš v vlak, tedaj spadaš pod komando tistega nekoga: plačati moraš voznino, držati se moraš reda, ne smeš poškodovati naprav, vkljuden moraš biti do sopotnikov, krasti ne smeš. Sicer si kaznovan. Lahko tudi prej izstopiš — ali do cilja ne prideš. Mi vsi smo potniki v velikem božjem vlaku. Vozimo se 24 ur okrog sonca in naš vlak nikoli ne zamudi. Nekdo ga vodi in nekdo je, ki ga je napravil. To že sama pamet pove. Toda v tem prometu zahteva tisti Nekdo, da je med vožnjo red. Kakor ga moraš priznavati na vlaku in se mu pokoravaš, sicer te uslužbenci kaznujejo v imenu tistega »nekdo«, ki ga ne poznaš, pa je, tako je treba priznavati red, ki ga zahteva oni veliki Mojster, ki vodi vesoljni promet, zahteva predvsem od nas, ki smo razumna bitja.

Poznaš ta red? Seveda ga poznaš! Glej, saj je pisan v tvojem srcu po zakoniku tvoje vesti. Deset božjih postav ne poznaš? Vidiš — to je red, ki ga tisti Nekdo zahteva od tebe — potnika. Tisti veliki Nekdo, tvoj Bog, pa ima tudi svoje upravno osebje, svoje duhovnike, škofe in papeža, ki ti razložijo red, po katerem se naj držiš, da boš med vožnjo srečen in da boš tudi srečno prispel do cilja.

Kakor hitro se ne držiš vesti, deset božjih postav, kakor hitro ne poslušаш osebja tega svetovnega prometa, tedaj motiš promet in si sam nesrečen, v nadelgo si pa tudi sopotnikom, mnogokrat povzročaš divji red, ti in tvoji sopotniki, s katerimi si morda celo sklenil neumno, da se ne boš zapovedanega reda držal. Ko si pa zaradi svoje neumnosti nesrečen, tožiš morda velikega Mojstra in njegovo osebje, češ da so neumno uredili — promet, namesto da bi v svojem

nespokorjenem in od strasti razbičanem srcu iskal — iskreno in pošteno — glavni vzrok svoje nesreče.

Nekaj mora biti nad nami! Res je! Ako smo v svojem spoznanju prišli tako daleč, priznajmo tudi tistemu »Nekaj« in »Nekomu« nadoblast ter ponižno klonimo svojo voljo in uredimo svoje življenje po njegovi volji. Potem bo red v življenju in boš srečen prišel na težko zaželeni cilj.

P. ODILO:

Srce naše vere — sveta maša

Spomin nas samih

Prve tri besede naslednje molitve izgovori mašnik nekoliko glasneje in se pri tem udari na prsi. Molitev se glasi: »Tudi nam grešnikom, tvojim služabnikom, ki zaupamo v tvoje obilno usmiljenje, daj milostno delež v družbi svojih svetih apostolov in mučencev: Janeza, Štefana, Matija, Barnaba, Ignacija, Aleksandra, Marcelina, Petra, Felicite, Perpetue, Agate, Lucije, Neže, Cecilije, Anastazije in vseh svojih svetnikov. Sprejmi nas, prosimo, v njih družbo, ne zaradi našega zasluženja, marveč po svojem usmiljenju. Po Kristusu, Gospodu našem.«

V tej molitvi prosimo in molimo za nas same. V krščanski skromnosti smo postavili vse okrog daritvenega oltarja: Cerkev, žive, svetnike božje, drage pokojne. In zdaj se kot Marija Magdalena vržemo tudi mi pod križ, ga tesno objamemo in prosimo za sadove sv. maše. In v čem obstoje ti sadovi? V deležu v družbi svetnikov. To je v večnem življenju. Miselna zveza te molitve s prejšnjo malo preseneča in je nekoliko težje umljiva: navezati jo moramo na kraj hladila, luči in miru.

Ta molitev je bila kanonu pozneje pridejana, in sicer zaradi vzporednosti in sestava kanona: Kot smo že omenili, sledi pred povzdigovanjem spominu živih spomin zmagoslavne Cerkve — spomin svetnikov. Sporedno pa sledi spominu mrtvih prošnja za delež v družbi svetnikov. Da se prve tri besede »Tudi nam grešnikom« izgovore nekoliko glasneje, je zgodovinsko takole opravičeno: V starih časih so bili diakoni med sv. mašo ves čas kanona globoko sklonjeni, ob teh besedah pa so se zravnali. Vse molitve kanona se namreč molijo potihem.

Ta molitev je izraz velike in globoke ponižnosti. Čutimo se popolnoma nevredne, da bi bili uvrščeni v družbo svetnikov. To pomeni tudi zunanje znamenje priznanja grešnosti, ko se mašnik udari na prsi. H koncu poudarja molitev, da nas naj Bog sprejme v družbo svetnikov ne zaradi našega zasluženja, marveč po svojem usmiljenju. Torej ponižanje pred Bogom. S to mislijo smo tudi pričeli sv. mašo.

Enako kot pred povzdigovanjem, so tudi tu naštetni svetniki imenoma, in sicer 15 sv. mučencev, osem svetnikov in sedem svetnic. Z Janezom je mišljen sv. Janez Krstnik.

Spomin božjih darov

Kanon se nagiba h koncu, in sicer z molitvijo, ki je na prvi pogled neznatna, vsebinsko pa je veličastni hvalospev na sv. Trojico, ali vendar je Kristus posredovalec vseh darov: naravnih in nadnaravnih! Molitev se glasi: »Ki po njem, Gospod, vse te dobrine vedno ustvarjaš, posvečtuješ, oživljavaš, blagoslavljaš in nam deliš.«

Zopet ni lahko popolnoma razumeti pomena te molitve. Pomen bi bil sledeč: Po Kristusu je Bog ustvaril kruh in vino, ki predstavljata vse druge naravne darove. V sv. maši ju je posvetil, napravil ju v jed in pijačo nad-

naravnega življenja, v presv. Evharistiji je odprl vir najbogatejšega blagoslova in darovi so zdaj ponudeni nam v daritvenem obedu.

Pri zadnjih besedah molitve napravi duhovnik trikrat znamenje sv. križa nad posvečenimi podobami. Takoj razumemo, da ti križi ne pomenijo blagoslova, temveč značijo, da pride ves blagoslov iz križa Kristusovega.

Te kratke molitve bi pa nikakor ne mogli popolnoma razumeti, ako bi ne vedeli, da je ta molitev ostanek blagoslova neposvečenih darov. Mašnik se spomni drugih prvin, ki jih vsaj v duhu darujemo poleg kruha in vina. V prvih časih so namreč verniki k presv. daritvi prinašali tudi razne prvine: olje, mleko, vosek, volno, moko in podobno, da jih je mašnik pri sv. maši blagoslovil. Od teh darov so najpotrebnejše uporabili za daritev, drugo je ostalo za siromake. Ti darovi so bili blagoslovljeni na koncu kanona in naša molitev je samo sklep teh blagoslovov. Trije križi se torej ne nanašajo na evharistične podobe, temveč na naravne darove. V starih knjigah so še ohranjeni ostanki teh blagoslovov. Za binkošti n. pr. so blagoslavljali mleko, med in vodo, za Kristusov vnebohod grah, 6. avgusta so blagoslavljali grozdje. Blagoslov grozdja se je ohranil ponekod do zadnjega časa. Besedilo je prekrasno: »Blagoslovi, Gospod, te nove plodove vinograda, ki si jih z roso neba in obilnostjo dežja ter z vedrim in mirnim vremenom milostno privedel do zrelosti in dal, da jih za svojo uporabo prejemamo z zahvalo v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki po njem, Gospod, vse te dobrine vedno ustvarjaš, posvečuješ, oživljaš, blagoslavljaš in nam deliš.« Na ta način postane sedanja molitev veliko bolj razumljiva. Naravno je tudi seveda, da se blagosavlja grozdje, katerega sok se rabi za sv. mašo. Ponekod imajo še danes navado, ki bi jo bilo dobro obdržati in razširiti: Na koncu žetve — na Štajerskem se to vrši ali na praznik Marijinega rojstva ali na praznik Marijinega Imena — blagoslavljajo pšenico, in sicer takoj po sveti maši. Vsaka gospodinja prinese v belem robcu v cerkev nove pšenice. V cerkvi je pripravljena posebna posoda, kamor gospodinje sipajo žito. Po sv. maši gre duhovnik v mašnem plašču do pšenice in jo blagoslovi. Ko je blagoslov končan, pridejo gospodinje k posodi in vsaka vzame nekaj zrn blagoslovljene pšenice, da jo nese v kaščo ter jo zmeša z drugo pšenico. Kar pa ostane v posodi, se uporabi pri fari za hostije. Res, posnemanja vredno!

Kako je bil ta blagoslov božjih darov vendar lep in pomenljiv! Ko se je v kanonu zbrala vsa trojna Cerkev: vojskujoča, zmagoslavna in trpeča okoli evharistične daritve, naj zdaj od Evharistije prejme posvečenje in blagoslov tudi vsa narava! Naravne darove si je prevzel Kristus kot skrivnostni plašč, ki je v njega zagrnil svojo navzočnost. To je odlika za vse brezumno stvarstvo.

Sklepni slavospev — Malo povzdigovanje

Zdaj sledi sklep kanona, po zunanje prav preprosto, toda globoko in veličastno. Duhovnik vzame sv. Hostijo, napravi z njo tri križe nad odkritim kelihom, nato napravi še dva križa pred kelihom, potem nekoliko dvigne sv. Hostijo s kelihom in to je tako zvano »malo povzdigovanje«. Med križanjem govori besede: *Po t njem, z t njim, v t njem je tebi, Bogu t Očetu vsemogočnemu v edinosti Svetega t Duha vsa čast in slava.*

Kanon je torej zaključen s slovesnim slavospevom na sv. Trojico. Cilj vsega odrešilnega dela Kristusovega je slava božja. To so že angeli peli na betlehemskih planjavah. V prvi vrsti mora odrešenje Bogu vrniti čast, ki jo je oropal greh. Evharistija, ki nam predstavlja odrešilno delo in ga na nek skrivnosten način obnavlja, mora imeti isti končni cilj. Pomenljivi so trije izrazi: *Po njem, z njim, v njem!*

»Po njem«, on je naš posredovalec, saj tako sklepamo vse svoje uradne molitve: Po Gospodu našem Jezusu Kristusu. Vsako molitev pošiljamo k nebeškemu Očetu po njem.

»Z njim«; On, ki daje Očetu čast, noče biti sam. Njegovo skrivnostno telo, to je Cerkev in vsi udje tega telesa, to so otroci božji, naj z njim nebeškemu Očetu prinašajo slavospev. Tudi mi! Ker smo

»V njem«, to je v živi zvezi milosti z njim. Tako so torej zvezane božje mladike s trto Kristusom. Če dodenemo še križe, ki jih mašnik naredi nad darovi, vemo, da ti križi oznanjajo smrt na križu, in dviganje podob povišanje Gospodovo na križu. Zdaj razumemo vso globino in vso veličastnost sklepnega speva kanona.

Tu vstaja še ena misel: Ko bo enkrat ob koncu časov zadnji ud vtelesen v skrivnostno telo Kristusovo, tedaj bo Gospod z vsemi odrešenimi stopil pred svojega nebeškega Očeta in bo rekel: Oče, svoje delo sem dovršil! Mera grehov je polna.« Po meni, z menoj in v meni naj ti bo zopet vrnjena vsa slava in čast v edinosti Sv. Duha.

Dviganje obeh podob na tem mestu je bilo v starih časih edino povzdigovanje. Naše veliko povzdigovanje po posvečenju je bilo vpeljano šele v srednjem veku. Povzdigovanje na koncu kanona je vedno bolj pojemalo in zdaj je še samo nakazano. In vendar je to povzdigovanje naravno ter opravičeno: Ves kanon je veljal v starem času kot evharistična posvetilna molitev in šele zdaj na koncu so vernikom pokazali posvečene podobe in jih obenem povabili k daritvenemu obedu. Duhovnik je bil takrat med sv. mašo obrnjen ves čas proti ljudstvu in je torej imelo povzdigovanje veliko večji vtis: Tu imate, tu poglejte telo in kri Kristusovo!

Sklepne besede: »na vse veke vekov« govori ali poje duhovnik glasno. Tako se zopet združi in zveže z verniki. Vse sv. maše se mora ljudstvo dejansko udeleževati. Samo med kanonom stopi duhovnik za oblak zaupnega pogovora z Bogom, on sam moli posvetilno molitev. Zdaj pa se vrne nazaj k ljudstvu in pričakuje od njega priznanja in sodelovanja. Amen ljudstva je zatrdilo presvete daritve, saj je po mašnikovih rokah bila darovana tudi za nas in od nas. V starih časih je bil ta Amen edini v kanonu. Ne pustimo si ga torej vzeti. Naj tega amena ne izgovarjajo samo strežniki in pevci. Sv. maša je naša daritev, daritev nas vseh!

J. Roh.:

Božje bivališče

*V višavi zlato sonce sije,
bogato žarke doli lije.
Narava v praznični lepoti
v zelenju je in vsa cveti.
Kako mogočno v tej krasoti
Očeta večnega slavi!
Ves svet prekrasno je svetišče
in Stvarnikovo bivališče.*

*Ni li kot biser cerkev vsaka,
kjer Jezus v tabernaklju čaka?
Tam Njemu v čast stoje oltarji
in lučic toliko gori.
V njih Jezus se v skrivnostni zarji
za nas daruje in trpi.
Naš Sosed in Prijatelj zvesti
je nam Vodnik na zemski cesti.*

*Ta najde, kdor ljubeče išče.
Odkril najbližje sem svetišče.
Ta tempelj je telo človeško,
srce v njem dragocen oltar.
In Sveti Duh prižgal nebeško
je v duši luč in božji žar.
Deli sedmere ji darove
in milosti še vedno nove. —*

*Čim večkrat bom odšel v tihoto,
prodril v srčno bom samoto,
kjer čaka name — kdo je vreden? —
sam Bog ljubezni Sveti Duh,
ki dušam je tako potreben!
Še bolj kot je telesu kruh.
Častil, Ga molil bom goreče.
Ob Njem mi vzšlo bo sonce sreče!*

FRANČIŠKOVA MLADINA

LOJZE...

Vidite, to je naš Lojze! Fant od fare, možat in borec, da malo takih.

Petdeset fantov domobrancev je vodil. Prišla je stiska, a Lojze ni odnehal. Iz smrti, ki je tulila okoli Kriške vasi, jih je neustrašeno pripeljal na varno, rešil jih je.

Fante je obvaroval, sebe ni. Podrla ga je komunistična krogla.

Cafuta Lojze ni bil dolgo Frančiškov križar. Leta 1942 je pristopil, a letos smo ga iz imenika živih prenesli v imenik padlih. Bil je izredno ljubezniv in dober deček. Svoje dolžnosti je vestno vršil in je bil zato zelo priljubljen med fanti.

Za Boga in narod se je boril z orožjem že od jeseni leta 1942 naprej. Bil je pri vaški straži v Bizoviku. K domobrancem je šel takoj ob ustanovitvi in je dobil pri njih čin podnarednika. Po službovanju v raznih četah je bil dodeljen nazadnje 63. četi v udarnem bataljonu, kjer mu je bil poverjen vod. 21. junija so komunisti napadli Kriško vas, kjer je bila nastanjena njegova ednica. Prišli so s topovi in tanki in naši niso mogli zaradi slabih položajev nuditi uspešnega odpora. Naredili so izpad in nepoškodovani prišli v bližnjo Višnjo goro. A po uspešnem umiku Lojze ni šel počivat. Zopet je planil v borbo in — padel.

Njegovi vojaki so ga, občudovaje njegovo hrabrost, vsi žalostni zagrebli na mestu, kjer je padel. Pozneje je bilo junakovo truplo prepeljana v Ljubljano in na praznik sv. Petra in Pavla smo ga pri Sv. Križu pokopali. Križarski pevski zbor mu je v zadnje slovo zapel »Vigred« in »Oj, Doberdobl«.

Tako se poslavljajo od nas naši najboljši fantje drug za drugim. Kako dolgo še?

O, Gospod, prizanesi nam, naj Ti bodo te žrtve dovolj. Vzel si izmed križarjev že

štiri fante. Ni nas mnogo, zato vsakega težko, težko pogrešimo. A vendar so nam Tvoji sklepi vedno sveti.

Zdaj Te pa še enkrat ponižno prosimo za Lojzeta, ki se ga tu spominjamo:

Če je bil kaj zadolžen pri Tebi, usmili se ga in mu žrtev povrni, saj je dal za narod in Zate največ, kar more sploh človek dati — dal je svoje življenje, dal je sebe.

SNIDENJE...

Mladi soldatje smo danes skupaj prišli. Stari prijatelji — stari križarji...

»Hej! Si slišal novico: petnajst križarjev-domobrancev je v Ljubljani!«

Res čudovito, saj smo raztepeni tja do hrvaške meje in do goriških brd. Različni opravitki so nam omogočili snidenje po dolgih mesecih. Niso prišli vsi, to bi bil za nas praznik in tolažba, ki nam je vojska ne privošči, veseli smo bili le.

Križarjem je Ljubljana dom. Vse imamo v Ljubljani: starše, frančiškanski samostan in p. voditelja. Vendar nam je domovina več kot dom. Nihče nas ni silil, nobeden priganjal in kljub temu smo šli vsi kot slovenski vojaki trgat satanu iz krvavih rok našo zemljo in naše ljudi.

Čprav iz Ljubljane doma, smo kljub temu pohiteli ven v deželo branit rojake. Na vseh koncih prelepe domovine se udinjamo, zato pridemo redkokdaj skupaj, a ko se snidemo, smo veseli.

»Ha, Jože! Pet mesecev si bil doli! Dolgo! Zakaj nisi prej prišel? In pošto si do bil? Hvala Bogu, da si le čil in zdrav!«

Rekli smo danes, da se bomo slikali. Jur je prinesel nov film in smo šli na Golovec. Sedem nas je bilo, drugi niso utegnili. Do poznega mraka smo noreli po hribu ter se veselili življenja, prijateljev in sebe.

Ko nas je začela tema priganjati, smo se porazgubili domov. A poslavljali smo se prej, poslavljali glasno kot vojaki in vsal se je bal, da ga ne bi žalost zmogla in je še bolj vpil.

Tako je bilo slovo.

Ko sem bil sam, sem še pomislil.

Glej, isto sonce, ki je prav pred tremi meseci sušilo objokana lica do smrti utrujene Ivanove matere ob njegovem grobu, je sijalo na nas, ko smo popoldne na Golovec tiščali glave vkup in se smejali v fotografsko lečo. Sonce je bilo še žalostno, mi pa smo bridkost že pregnali.

Tone je kar žarel:

»Čimvečkrat se slikajmo!«

»Zakaj?« je skušal ves radoveden dognati stara grča Marjan, civilist, ki še ni prodrl v vojaško življenje in je sedaj skakal okoli nas z aparatom.

»Veš, da bom imel prijatelje vedno pri sebi za spomin, ko bom daleč od njih. Kazal jih bom v jasnih večerih svojim vojakom: »Vidite, tale je sedaj na Gorenjskem, tale pa v Istri!... če pa kdo od nas padel, bom spet pogledal sliko: Glej ga fanta, najbolj nasmejan je bil, s kapo postrani, postaven in od sonca zagorel. Zdaj jokajo domači za njim... edini sin je bil!...«

»No, Tone,« nas je vse iz žalostnih misli vzdramil Bojan, »kaj pa, če boš Ti prvi, kako boš gledal sliko?«

»Ja, če bo tako, seveda, vidiš, niti pomislil nisem, boš pa Ti mene gledal!«

Kako preprosto! A če se to uresniči?

Sonce je sijalo v pisano družbo na golovski vili, fantje so se smejali, a smrt je malomarno stala za zidom in s prezirljivim očesom izbirala... morda bo še koga vzela... Vsa zgubana se je zavijala v krvavo cunj in sredi poletja od mraza drgetala.

Če bi vedeli, da je za zidom smrt, utihnili bi vris, zamrl smeh.

Minilo je doživetje na Golovcu. Sam sem, na ozki mizi leže štiri slike. Mrtvi križarji. Andrej, Dajo, Ivan in zraven še Lojze.

Jokali smo, ko nam jih je smrt iztrgala.

Pa smo nespametni mi ljudje. Tožimo in se od gorja prepojeni vdajamo žalosti. Pri-

jatelj nam je umrl. A mi — bodimo iskreni — večidel samo nase mislimo pri tem. Če nam je bil padli v veselje, jočemo, ker smo izgubili razveseljevalca, če nam je bil v pomoč, zdihujemo, ker ne vemo, kdo nam bo odslej pomagal, če nam je bil v tolažbo, nam je hudo, ker ga ni, ki bi nas bodril.

Sram nas bodi! Je li kdo med nami, ki res čuti z umrlim prijateljem?

Tole namreč mislim: da smo na zemlji zato, da se zveličamo. Komu je mar življenje prijatelja v večnosti? Komu je prva skrb založiti pri Bogu in Mariji in našemu očetu Frančišku dobro besedo — očenaš — za padlega?

Človeško je, da smo ob smrti bližnjega žalostni. Človeško je, a moško ni. Naš trdi čas bodo prebrodili in zmagali le kremeniti ljudje. Potlačimo v sebi mehkužno solzavost, krepko prenesimo vse vojskine krutosti, vztrajajmo v delu in molimo! Molimo! Bog zmore vse, tudi dober je kot nihče na svetu. Saj je Dajota prav tedaj k sebi vzel, ko je branil Njegovo cerkev. Ivana potem, ko je trpel dva dni in je poslednje olje prejel, Andrejčka na prvi petek, Lojzeta pa, doslej zadnjo žrtev, na njegov god.

Bog nam pomaga, ker ve, da se zanj borimo. Zato ne obupujmo! Z vedrim obrazom glejmo v bodočnost.

Če bomo doživeli konec in ga preživeli — prav. Če bomo padli — tudi prav.

Tako dajmo živeti: vdani v božjo voljo, a vselej korakajmo naprej z veselimi optimizmom.

Za padle prijatelje pa molimo!

GIOVANNI PAPINI — J. Č.:

Izgubljeni sin

(Dalje.)

Oblečen je bil v umazano, suženjsko haljo, ki je smrdela po gnoju; a obut v par razdrapanih sandalov, ki so bili za silo speti z bičkom, nosil je brezbarvno šklafeto. Lepi obraz mladega zaljubljenca je po hribih počrnel od sonca, shujšal in se podaljšal ter zadobil bledikasto, svinčenoblatno barvo.

Kdo nosi sedaj njegove svetle plašče iz domače predene in tkane volne, ki jih je pustil bratu v omarah? Kje so lepe svilene škrlataste tunike, ki jih je moral prodati starinarjem za nekaj novcev? Hlapci njegovega očeta so bolje oblečeni kakor on. Jedo več kakor on.

Šel je vase in rekel:

»Koliko najemnikov mojega očeta ima kruha v izobilju, jaz pa tukaj od lakote ginem!«

Do tedaj je zavračal misel na vrnitev, čim se je pojavila. Da se vrne takšen, ko je svojemu domu obrnil hrbet, očetu nakopal žalost in bratu prepustil svoje mesto! Da se vrne brez obleke, brez obuvala, brez vsake drahme, brez prstana — znaka svobode, — ko ga je pokazilo in ogrdilo gladno suženjstvo, usmratil in omadeževal ta grozni posel, in da dá prav pametnim sosedom in preudarnemu bratu, katerega je zapustil brez pozdrava.

Da se vrne kot sramotna capa tja, od koder je odšel kot kralj! Da se vrne k skledi, v katero je pljunil, v hišo, v kateri ni bilo nič več njegovega.

Ne. Nekaj je še bilo njegovo. Oče. Ako je bil on očetov, je bil tudi oče njegov; njegov zarod je, del njegovega telesa, zarod njegovega semena v trenutku ljubezni. Četudi je oče razžaljen, ne bo mogel zapoditi svoje lastne krvi. Če ga ne bo hotel imeti za sina, ga bo sprejel za hlapca namesto tujca, človeka, rojenega od drugega očeta. »Vstal bom in pojdem k svojemu očetu in mu porečem: Oče, grešil sem zoper nebesa in pred teboj, več nisem vreden, da bi se imenoval tvoj sin, sprejmi me kot katerega svojih najemnikov!« Ne vračam se kot sin, ampak kot hlapec, kot delavec: ne iščem ljubezni, ker nimam več pravice do nje, temveč le malo kruha v tvoji kuhinji.

Mladič je izročil svojemu gospodarju svinje ter se napotil proti svojemu domu. Prosil je kos kruha pri kmetih, ki so mu ga dali, in ta kruh usmiljenja in miloščine je močil s soljo svojih solz v smokvini senci. Ožuljene in odrgnjene noge so ga komaj nosile. Bil je že bos, a vera v odpuščanje ga je vodila korak za korakom proti domu.

In končno je nekega dne opoldne prispel do očetove hiše. A ni si upal potrskati, niti klicati, niti vstopiti. Oprezoval je okrog in opazoval, bo li kdo prišel iz hiše. In glej, njegov oče se pojavi na vratih in ga od daleč spozna — ni več sin, kakor je bil prej, spremenil se je, a očetove oči, čeprav so oslabele v joku, ga morajo razločiti — in mu pohiti naproti in ga privije na prsi in ga poljublja in neprestano pritiska svoje stare blede ustnice na oni uvel obraz, na one oči, ki so menjale svoj izraz, a so še vedno lepe, na one zaprašene, a še vedno valovite in mehke lase, na ono meso, ki je njegovo.

Sin je zmeden in ganjen, poljubov ne more vračati. A čim se oprostí iz očetovih objemov, se vrže na kolena in drhteč ponovi naučene besede:

»Oče, grešil sem zoper nebo in pred teboj; več nisem vreden, da bi se imenoval tvoj sin.«

A če se sin tako poniža, da se noče več imenovati sin, starec v tem trenutku čuti še bolj, da je oče, zdi se mu, da je postal drugič oče. In ne odgovori mu ničesar, z vlažnimi in s solzami zalitimi očmi, a z gromkim glasom iz onih lepih dni veli služabnikom:

»Brž prinesite najboljšo oblačilo in ga oblecite, in dajte mu prstan na roko in čevlje na nogo!«

Gospodarjev sin ne sme stopiti v njegovo hišo tako nemarno oblečen kot berač. Najlepšo obleko, nove čevlje, prstan na roko. In služabniki mu morajo streči, ker je tudi on gospodar.

»In pripeljite pitano tele in ga zakoljite in jejmo ter se veselimo; zakaj ta moj sin je bil mrtev in je oživel, je bil izgubljen in je najden.«

Pitano tele so jedli za praznik: kateri praznik je zame lepši od tega? Objokoval sem svojega sina, kot bi bil mrtev, a glejte, živ je pri meni; izgubil sem ga v svetu, a svet mi ga je vrnil. Bil je daleč, a sedaj je pri nas. Bil je berač pred tujimi vrati, a sedaj je gospodar v svoji hiši. Bil je lačen, a sedaj se bo gostil za svojo mizo.

In sluge so ubogali in so zaklali tele, mu odrli kožo, ga razsekali in dali kuhati. In iz kleti so prinesli najstarejše vino in pripravili so lepo sobo za večerjo ob vrnitvi. In nekaj služabnikov je šlo vabit očetove prijatelje, drugi pa godee, da pridejo urno z godbo.

In ko je bilo vse pripravljeno, in se je sin okopal ter ga je oče večkrat poljubil, kakor bi se hotel prepričati z ustnicami, da je pravi sin pri njem in ne privid iz sanj, — so se pričeli gostiti in godci so zagodli vesele pesmi.

Starejši sin je delal na polju in ko se je zvečer vrnil ter se približal domu, je začul godbo in hrum in ploskanje z rokami in cepetanje plesalcev

ter si ni znal stvari razložiti. Kaj se je zgodilo? Ali je morda oče znorel? Ali so svatje nenadoma prispeli v hišo?

Hrušča in novih obrazov ni maral in ni hotel vstopiti in pogledati, kaj se je zgodilo, nego je poklical nekega mladega služabnika, ki je prišel iz hiše, in ga vprašal, kaj pomeni ves ta hrušč.

»Tvoj brat je prišel in tvoj oče je zaklal pitano tele, ker ga je spet dobil zdravega.«

Te besede so ga iznenadile in je prebledel. Ne iz veselja, ampak iz jeze in ljubosumnosti. Stara zavist mu je grizla srce, ker se mu je zdelo, da ima vse razloge na svoji strani. Ni hotel stopiti v hišo in je stal jezen zunaj.

Njegov oče je torej prišel ven in ga prigovarjal: »Pridi, kajti tvoj brat se je vrnil in je vprašal po tebi in bo vesel, da te zopet vidi, in se bomo skupaj veselili.«

Ali modrec ni mogel brzdati jezika in si je upal ugovarjati prvič v svojem življenju očetu v obraz.

»Glej toliko let ti služim in nikoli nisem prestopil tvojega povelja; pa meni nisi nikoli dal kozliča, da bi se poveselil s svojimi prijatelji. Ko pa je prišel ta tvoj sin, ki je zapravil svoje imetje s hotnicami, si mu zaklal pitano tele.«

S temi besedami je odkril vso nagoto svoje duše, ki jo je do tedaj skrival pod farizejskim plaščem modrosti. Očetu očita svojo pokorščino, očita skopost, — niti kozice mi nisi dal! — očeta graja on, sin brez ljubezni, da preveč ljubi. »Ta tvoj sin.« Ne reče brat: naj ga prizna oče za sina, a on ga ne mara za brata. »Tvoj denar je zapravil s hotnicami.« Denar, ki ni bil njegov, z ženami, ki niso bile njegove; dočim sem bil jaz pri tebi, se potil na tvojem polju brez plačila. (Dalje prih.)

Fr. Bazilij:

Osute rože

*Stale so v kristalni čaši
na oltarju pred Najvišjim
sveže rože ...*

*S svojim vonjem so pri maši
Sina božjega častile,
meni pa v lepoti svoji
v dušo misli sladke vlile:*

*— Kakor vrtnice rdeče
naj srce bo plameneče
v prsih mojih zate — Jezus! ...*

*Drugo jutro so cvetice,
moje ljubljene sestrice,
prazne sklanjale vratove
na oltarju ...*

*V tihi boli sem jih gledal,
ko osute so cvetove
v dnevu novem darovale.*

*— O, da lepe bi ostale! —
sem jim žalosten povedal ...*

Kdo je, to je dobro vedela: mladi duhovnik, ki je v Rubigo prišel na zdravljenje. Ni ga še nikoli videla, pač pa o njem že dosti slišala. Ljudje so o njem mnogo govorili, že kar noreli so za njim. — Toda kaj ga je prignalo sem gor? Kaj hoče od nje? Samo nekaj korakov proč je stal pred njo, mlad in lep, lica so mu bila zardela od nagle hoje in s svojimi modrimi očmi je brez zadrege gledal okoli sebe.

Starka je stala kakor vkopana, polastil se je je doslej neznan nemir, strah in skrb pred grozečo nevarnostjo in še ponižujoč dvom nad lastnimi zmožnostmi. Pa to je trajalo samo hip, nato pa je Bora trdo stisnila suhe, blede ustnice, suhe roke so se ji zaokrožile v pest in zamrmrala je: »Sramuj se, stara Bora! Ali se boš bala že vsakega mlečnozobega fanta?«

Mavricij je stal na pragu. Malo je počakal, da se razgleda po tesnem prostoru. To je bilo lahko, kajti skozi odprta vrata je sijalo sonce. Sredi prostora je prasketal neznaten ogenj, ob njem je čepela čarovnica in z dolgo kuhalnico nekaj mešala v lončenem piskru; zraven nje je ždel volk. Ta je vzdignil glavo, potuhnjeno pogledal vsiljivca in glasno zarenčal.

»Tiho, Drah!« Ne da bi pogledala kvišku, ga je starka s kuhalnico lopnila po glavi.

»Mir tej hiši in vsem, ki v njej prebivajo!«

Tudi zdaj Bora še ni pogledala, ampak kar naprej mešala; sredi dela in z očmi na loncu pa je začela govoriti. Takole je modroval zaprno hreščeči glas:

»Pri nebu in zemlji, pri soncu in luni, od kod meni ta izredna čast, da prihaja k čarovnici starega mlina obriti duhovnik kristjanov! In še prav poseben duhovnik, doma v daljni tuji deželi, ki je zapustil svoje rodne kraje in hoče, kakor nekoč Harun al Rašid spoznati še druge ljudi. Slišal je o Bori, pa ga vedoželjnost vodi k nji. — Ah ne, morda ga njegova bolezen noče zapustiti, pa mu tudi noben zdravnik ne more več pomagati, ali pa ima njegov konj črva, koliko, krave na Rubigu ne dajejo mleka, svinje nočejo žreti, in duhovnik si ne ve več sveta. — Ali pa bi od mene rad zvedel bodočnost, povem naj mu, bo li kmalu postal škof ali pa celo sveti oči v Rimu! Sem se zmotila? — Kaj pa, če je mogoče moj volk strgal samostanu kakšno ovco, ali pa sem morda jaz zapeljala kako duhovno ovčko posvečene črede in zdaj prihaja obračunavat? O, v tej reči pa morate z nama že potrpeti, kajti glejte, oba sva že stara in nadložna, zato se ne moreva klatiti preveč daleč naokoli, ampak sva prisiljena, kar vse od kraja jemati, čeprav ni vselej najboljše živež. — Kaj pa, če mi rodovi in duhovščina pošiljajo tega mlečnozobega fanta, da stari Bori sporoči njihovo nemilost, ta pa se je lotil naloge, kakršne ne bi prevzel noben možak Albanije? Tako zelo je pogumen, da si upa do zob oborožen stopiti v kočo slabotne osamele ženske in ji groziti!«

Vse to je Bora govorila, ne da bi le za hip dvignila glavo in kakor da sama pri sebi razmišlja, lonec pa jo pazljivo poslušal.

Zdaj za se je na mah vzravnila, pa ne trudno in betežno, kakor to delajo starci, ampak z enim samim sunkom: njene žareče oči so merile mladeniča

od nog do glave, njen doslej sikajoči in rogajoči glas pa se je dvignil in okrepil, da je že kar zavreščala: »Mavricij, čemu stojiš tukaj, po kaj si prišel?«

Frančiškanku je bilo, kakor da ga je oplazila strela. Slab sprejem je kajpada pričakoval, a takega ne. Kljubovalno roganje in neusmiljeno zasmehovanje ga je grabilo, kakor da ga je kdo ožgal z razbeljenim železom, sicer prav narahlo, a zato nič manj odločno. Tesno mu je postalo pri srcu in strah ga je bilo grozljive, izredne ženske, vedno bolj strah. In od kod o njem toliko ve, njegovo ime, domovino, bolezen in lovsko orožje, ki ga je bil vendar prislonil zunaj na zid? Ali res gospodari z nadnaravnimi silami? Ali res ima znanje iz pekla, kakor trdijo ljudje? Ta misel mu je kot blisk šinila v glavo, a jo je prav tako naglo spet zavrzel. Ne, to ni mogoče; nadnaravnega tu ni, pa naj Bora zajema svoje znanje od koder koli že, pač pa je res nenavadno bistra in pretkana ženska. In samo zoper to se mora boriti. Najprej ga je imelo, da bi se razjezil ter zasmeh vrnil z zasmehom; z nadčloveško močjo pa se je premagal, kajti spomnil se je, da mu gre za velike reči. Še več, skušal se je zbrati, da bi se imel popolnoma v oblasti. Odgovoril je resno in mirno, pa vendar odločno in ljubeznivo:

»Ne, Bora, nisem prišel, da bi ti storil kaj hudega, da bi te kot izkušeno ženo prosil nasveta ali česa drugega v svojo korist — pač pa sem slišal, da si stara, osamljena in pomoči potrebna; obiskal sem te torej, da bi s teboj govoril in ti pomagal.«

Hudobno se je zasmejala in rekla:

»Ha, meni bi rad pomagal, zeleni kutar! Toda — kdaj sem ti koga poslala, naj pri tebi zame berači? Kdaj je Bora stala pred tvojimi vrati in jokala, da ji pomagaj? — Tega, duhovnik kristjanov, še nisi doživel, pa tudi nihče drug že dolga, dolga leta ne! — Da, nekoč — pa temu je že davno — sem romala od vrat do vrat, sem si noge ožulila do krvi, sem na kolenih klečala pred temi ljudmi, ki pravijo, da imajo vero ljubezni, prosjčila sem za kosček kruha, za drobtine z njihove mize, za živež, ki so ga dajali svinjam! — Zaman sem prosila in molila, zaman se jim ponujala za kakršno koli delo. Zapodili so me, pse so naščuvali name, otroci so metali kamenje za meno! — In takrat je Bora pozabila prositi in moliti!«

»Dobra Bora, tvoja usoda je res pomilovanja vredna, ljudje so ti delali krivico, toda tudi ti nisi ravnala prav. Če že ljudi nisi več hotela prositi pomoči, ki ti je niso hoteli dati, bi se bila pa obrnila k Bogu; ta bi ti bil gotovo pomagal in bi ne bila obupala.«

»Ha, k Bogu, praviš! — Saj vendar nobenega Boga ni, ne Boga kristjanov ne Alaha! K obema sem takrat molila, vpila sem k njima iz najgloblje srčne muke, iz največje bede — a noben Bog se ni oglasil — in kakor sem se odpovedala ljudem, sem znala opraviti tudi brez Boga. — Samo enega boga poznam, samo enega častim — in ta je sovražstvo, maščevanje!«

»Nesrečna ženska! Mnogo so nad teboj grešili, mnogo si trpela, zato razumem, da te je brezsrčnost ljudi zagrenila — a povej mi, kaj imaš od maščevanja, ali ti prinaša srečo?«

»O, maščevanje je sladko, osveta je edino, za kar je še vredno živeti. Vse sem zadel, ki so mi nekoč delali hudo, niti enemu nisem prizanesla. In ko so padali, ko so se zvijali pod mojimi udarci, tedaj sem vriskala od veselja — in ker so mi vsi delali hudo in me nihče ni maral, sem tudi jaz vse sovražila in vse zadevala, kakor daleč je segala moja roka!«

»Bora, povej mi, ali nisi prav nikoli v življenju srečala človeka, vsaj enega človeka, ki bi ti bil rekel dobro besedo, imel zate srce in ti storil kaj dobrega?«

Spet je bora spustila kuhalnico in ga pogledala.

»Pač — pač — nekoč je le bil nekdo, ki se mi je drznil približati, je imel zame dobro besedo in mi je hotel pomagati. In ta mož — je bil duhovnik! Eden

tistih ljudi, ki jih iz vsega srca sovražim! — Jaz pa sem ga zavrnila. — Pa vendar priznam, da so v mojem dolgem in samotnem življenju le prišli trenutki, ko sem mislila nanj in mi je bilo žal, da sem njegovo pomoč zavrnila! — Hotel me je vzeti k sebi, je tedaj pravil, hotel mi je pomagati dušno in telesno, bila naj bi kakor njegova sestra, pa bi ljudje kmalu pozabili na svojo krivičnost ter bi me cenili in spoštovali. Vsaj tako je on govoril. — Jaz pa ga nisem hotela poslušati, od duhovnika kristjanov nisem marala nobene pomoči. Bridko sem se iz njega norčevala, dokler ni ves pobit odšel. Ni se več vrnil. Da pa mi je res dobro želel, to sem večkrat slišala od mnogih ljudi, katerim je delil dobrote, pa tudi meni je skrivaj večkrat pomagal. Vsak teden, posebno pa pred velikimi krščanskimi prazniki, sem pred svojo kočo zagledala preprosto košarico ali pa culico in v nji kos mesa ali kruha ali sadja in sočivja, včasih pa tudi kako staro in še porabno obleko. Da to prihaja od njega, od dona Bibaia, sem vedela, povedalo mi je srce, darovi so pa tudi prenehali šele kratko pred njegovo smrtjo. <

>Bora, ne smeš misliti, da je ljubezen postala na zemlji tako redka stvar, verjemi, da ljudje niso tako hudobni, kakor si žal morala izkusiti v svojem nesrečnem življenju ti. Poglej, če bi ti danes jaz kakor drugi don Bibai ponudil roko, da te popelje v mir, v srečo, povej, ali bi to roko spet zavrnila? — Glej, jaz sam sem reven, reven po svoji volji, po Bogu dani zaobljubi, a v svoji domovini imam sorodnike in prijatelje, ti bi mi poslali sredstva, jaz bi jih dal tebi, ti pa bi zapustila to divjino, šla v dolino k dobrim ljudem, ki bi ti stregli in te ljubili, da bi svoja stara leta lahko preživela v miru. Ko boš tako spoznala mir, ne boš več oznanjala sovraštvo. <

Starka je sedela tiho, kakor vase pogreznjena. Z rokama si je objemala kolena, oči pa je imela zaprte, kakor da hoče razločnejše gledati podobe iz daljne preteklosti. Trde, oglate poteze v obrazu so bile kakor iz kamna, samo neprestano trzanje ostre brade in planje nosnic je kazalo, da še živi in se v njeni duši vrši huda borba.

Še dolgo je tako sedela — potem pa je naenkrat stresnila z glavo, odprla oči, pogledala Mavricija in rekla:

>Menih, pokazala sem ti eno šibko točko v svojem življenju, ko je Bora čutila bolj človeško ko sicer — tisti časi pa so že davno minili in zdaj se Bora nič več ne ukloni, umreti hoče tako, kakor je živela. Vaše ljubezni in vašega sočutja ne mara, pa četudi bi bilo tolikšno, da bi izbrisalo vse trpljenje, kar so ji ga prizadevali dolgih pet in sedemdeset let! Če si samo zato prišel sem gor, da me popelješ v dolino, se kar lepo vrni spet nazaj — dosti sva že govorila — pojdi in mene pusti v miru! <

Vstala je z nizke pručice, se vstopila pred Mavricija, ga pogledala kakor strupena kača in siknila:

>Ven, sem ti rekla, ven, obriti duhovnik kristjanov — ali pa bom nate naščuvala volka! <

Tudi velika zver je vstala ter začela tuliti in z zobmi šklepetati, kakor da je razumela besede svoje gospodarice.

Pater Mavricij je zdaj spoznal, da je bila njegova pot zastonj, da trme stare grešnice ne bo ne upognil ne zlomil — vse je bilo zaman! — O, kako prav je povedal modri pater Anastazij, da bi takele osebe niti sam angel iz nebes ne spreobrnili!

Patru je bilo bridko pri srcu, hkrati pa je pred seboj zopet zagledal ginljivo podobo nesrečne mladenke, kateri je tale pošast v človeški podobi prizadela že toliko zla. Grozno ga je zaskrbelo, a že se je tudi pošteno ujezil:

>Če bi tudi vse volkove, vse divje zveri zemlje in ves pekel imela na svoji strani — jaz se ti ne umaknem, dokler ti nisem vsega do konca povedal! — S svojo ničvredno spretnostjo, s hudimi grožnjami si zamamila neko dekle,

si v vedri pokoj njenega nedolžnega srca vrgla baklo, ki je ob njeni lahkovernosti močno zagorela in povzročila grozno opustošenje; iz ubogega otroka si napravila najnesrečnejše bitje na zemlji — da, to si storila! Pa poslušaj me, Bora: Pri spominu na tvojo mater, na tvojega očeta in pri vsem, kar ti je še svetega in dragega, te prosim, te rotim: pusti to dekle — stori enkrat, vsaj enkrat samkrat v svojem življenju dobro delo — vsaj enkrat se odpovej svojemu zlemu duhu!»

Zasmejala se je čarovnica, okrutno in hudobno:

»Hi-hi-hi — zato si me torej obiskal! Zato si me hotel spreobrniti! Zato ti je kajpada zelo sili pri srcu! Hi hi! Ampak povej vsaj, katera je, koliko je stara, iz čigave hiše! Je Zefa ali Frana, Mara ali Doda? Saj vendar moram vedeti, katero je to izvoljeno bitje, da ne bom za ljubljenu fantu kalila vode, da mu ne bom trgala ljubice iz naročja! Hi hi hi!»

Zdaj pa se Mavricij ni mogel nič več premagovati.

(Dalje prihodnjič.)

Fr. Ivo Hudoklin O. F. M. Pri Novi Štiti je dne 2. VI. 1944 umrl samostanski brat Fr. Ivo Hudoklin. Dočakal je lepo starost 76 let. Doma je bil od Sv. Jerneja na Dolenjskem. V redu je živel nad 50 let in po raznih samostanih opravljal različne službe: bil mizar, vrtnar, zelo veliko pa je hodil prosit milodare za samostan, zato je mnoge poznal in mnogi so poznali njega. Gotovo bodo njegovi dobri znanci molili za njegovo dušo. Počivaj v miru!

60-letnica smrti. Dne 6. julija poteče 60 let kar je v Štajnhavzu (Steinhaus) umrl p. Severin Fabiani. Pokojni je bil rodni brat našega nepozabnega p. Placida Fabianija, ki se ga vsa Ljubljana še spominja. Skoraj nihče ni vedel, da je imel p. Placid brata redovnika. Nemški list »Linzer Quartalschrift« je leta 1884, stran 980, poročal sledeče: »P. Severin Fabiani, rojen 20. marca 1837 v Novem mestu na Dolenjskem — kot sin trgovca — je bil kapitulat kremsminsterskega štifta. V duhovnika je bil posvečen 29. julija 1860. Nato je bil kaplan v Vajskirhnju (Weisskirchen). Leta 1874 je postal župnijski vikar v Egendorfu in od leta 1877 do svoje smrti je bil župnik Štajnhavzu. Dne 6. julija 1884 je mladega moža po dolgi protinski bolezni, kateri se je pri-

družila še huda bolezen na jetrih, pobrala smrt. — P. Severin je bil prijatelj krščanske umetnosti, vnet za lepoto hiše božje in goreč sodruknik našega lista (namreč »Quartalschrift«). Napisal je mnogo dušnopastirskih razprav, ki jih je povzel iz duhovnega pastirstva in jih je razrešil. Vse njegove razprave pričajo o dobrem daru opazovanja, temeljitem bogoslovnem znanju ter vedno nadaljevajočem študiju in vestnem izpolnjevanju dušnopastirske službe.«

Iz lista ni razvidno, kakšnemu redu je pripadal pokojni p. Severin, po krajih, kjer je služboval, pa se da sklepati, da je bil benediktinec. Fabianovi starši so morali biti globoko verni, da so vzgojili dva duhovnika redovnika: p. Severina in našega p. Placida, ki je bil dolgo časa steber slovenske frančiškanske provincije, saj je bil šestkrat izvoljen za provinciala in je pozidal mogočno cerkev sv. Antona na Viču. — Malo komu je tudi znano, da je bila Fabianova hčerka, torej sestra p. Placida in p. Severina, mati goriškega nadškofa Jordana. — Tudi nečak p. Placida je bil duhovnik frančiškan; pred 10 leti umrl p. Severin Fabiani. Gotovo je svoje redovno ime povzel po svojem pokojnem stricu benediktincu p. Severinu. Naj vsi trije sorodniki redovniki uživajo večno veselje!

Širite „Frančiškansko misijonsko zvezo“! Vsak tretjerednik bodi njen član!

PAX ET BONUM MIR IN VSE DOBRO

! ! ! ! !

VLADIMIR TOMINEC:

Članica nam piše: Kako je z menoj, ker ne morem plačevati mesečnih prispevkov — ali me boste črtali?

Vse člane in članice obveščamo, da v sedanjem času ne bomo črtali nikogar iz Podpornega odseka III. reda »Pax et bonum«. Vsakomur ostanejo vplačani prispevki shranjeni do onega časa, ko nam bo ljubi Bog naklonil zopet mir, da bo zopet lahko v miru užival sadove svojega dela.

Pri tem pa moramo že sedaj opozoriti, da se bo po končani vojni vsak tak član in članica lahko odločil povsem prostovoljno;

1. ali bo doplačal-a vse zapadle mesečne prispevke za nazaj skupno z obrestmi, ki jih bo izračunala naša pisarna,

2. ali pa bo nadaljeval-a z vplačevanjem mesečnih prispevkov z dnem, ko bo zopet omogočeno stopiti v stik s Podpornim odsekom.

Razlika bo naslednja:

Prvi bodo plačali prispevke in obresti za ves čas, odkar niso plačali in bodo povsem enaki onim, ki v redu in stalno plačujejo mesečne prispevke. Zato se jim bo računala ob času starosti in onemoglosti tudi vsa doba vplačevanja brez prekinitve.

Drugi pa, ki bodo začeli plačevati mesečne prispevke šele z dnem, ko jim bo to omogočeno, ne da bi plačali kaj za nazaj, se pa bo v času starosti in onemoglosti računal samo čas vplačevanja, to je čas, v katerem niso vplačevali mesečnih prispevkov, se ne bo računal. Računal se jim bo samo čas pred vojno dobo in čas, odkar so začeli zopet vplačevati redno mesečne prispevke.

Toda sedaj smo govorili samo o obveznostih, ki jih imajo člani in članice do Podpornega odseka. Poudariti pa moramo, da ima obveznosti tudi Podporni odsek do članov in članic in to glede izplačevanja stalnih mesečnih zneskov. Kakor vsi člani in članice niso mogli v redu plačevati svojih mesečnih prispevkov, tako tudi Podporni odsek ni mogel vsem v redu nakazovati stalnih mesečnih zneskov. Neizplačane stalne mesečne zneske shranjuje Podporni odsek in jih bo takoj, ko bo to omogočeno, poslal vsem upravičencem.

Ce bi gornja izvajanja ne bila komu jasna, naj se kar mirno oglasi bodisi pismeno na naš naslov ali pa osebno v naši pisarni, pa bomo vsakomur dali še natančnejša pojasnila.

Nove knjige

Tretjerednik, ali hočeš storiti dobro delo? Razširjaj drobno knjižico »Besede obtožbe in tolažbe« — škofove postne pridige. Namen bi dosegla ta zlata in jasna knjiga, ako bi jo brali tisti, ki govorov niso slišali v cerkvi. Tretjeredniki, ravno vi imate mnogo prilike, da spravite te knjižice takim ljudem v roke. Storili boste najboljšo dobro delo.

»**Molitvenik z odpustki**«, sestavil dr. Frančišek Jere. Molitvenik ima to prednost, da je pri vsaki molitvi posebej označeno, koliko odpustka je za posamezno molitev. Knjižica stane 16 lir. Zelo priporočamo.

Zahvala

Zahvala. J. Č. se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu, Brezmadežni, sv. Jožefu, sv. Tadeju in sv. Antonu Padovanskemu za uslišanje v raznih zadevah.

Marijino vnebovzetje

ANTON SFILIGOJ - LJUBLJANA

poleg franč. cerkve ~ **FRANČIŠKANSKA ULICA** ~ ima vedno na zalogi
DEVOCIJONALIJE: Križe (razpela) lesene in kovinaste s podstavkom ali take, da se pritrdijo na steno. Poleg tega nudim primerne svečnike. Kipe v višini od 20 cm do 150 in 200 cm. Svetinjske iz aluminija in posrebrene (alpaka-srebro). Rožne vence domačega izdelka. Podobice, za 100 od Lir 4.— naprej, in druge nabožne predmete za darila.

MOLITVENIKE, SLIKE, PISARNIŠKE POTREBŠČINE: Šolske zvezke, peresa, vse uradne listine, kuverte, črnila, risalno orodje, tuše, risarske glavne papirje, blagajniške in druge trgovske knjige, nalivna peresa, tintnike, pisalne garniture, pisemski papir itd.